

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'.
ΑΡΙΘΜ. 21 (141).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστον ἔτος ἐτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἐξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ ΣΤ'.
τῆ 1/13. Φεβρουαρίου 1891.

Ο ΝΕΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΣΣΙΑΣ.

 νέος ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν τῆς Πρωσσίας, ὁ ἀντιστράτηγος Hans von Kaltenborn-Stachau ἐγεννήθη τῆ 23. μαρτίου 1836 ἐν Μαγδεβούργῳ. Τῆ 29. ἀπριλίου 1854 ἀρχομένου τοῦ δεκάτου ἐνάτου ἔτους τῆς ἡλικίας του μετετέθη ἐκ τοῦ σώματος τῶν εὐελπίδων (Kadettencorps) ὡς ἀνθυπολοχαγὸς εἰς τὸ τότε εἰκοστὸν ἔβδομον σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1857—1860 εἰσήλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν Σχολὴν, τὴν νῦν στρατιωτικὴν Ἀκαδημίαν, τῷ δὲ 1861 προαχθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν ὑπολοχαγοῦ μετετέθη εἰς τὸ τέταρτον σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ τοῦ Μαγδεβούργου ἀριθ. 67 καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Δανίας (τῷ 1864) κατὰ τὴν ἀλωσιν τῆς νήσου Ἄλσεν. Τῆ 18. ἀπριλίου 1865 προβιβασθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν λοχαγοῦ καὶ μετατεθείς εἰς τὸ γενικὸν ἐπιτελεῖον ἐκτίσαστο ἐν τῇ κατὰ τῆς Αὐστρίας ἐκστρατείας (1866) παρὰ τῆ μεραρχίας τοῦ τετάρτου στρατιωτικοῦ σώματος ἐν τῇ παρὰ τῷ Königgrätz μάχῃ τὸ παράσημον τοῦ στέμματος τετάρτης τάξεως με ξίφη. Ἀφοῦ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1866 μετετέθη ὡς διοικητὴς λό-

χου εἰς τὸ πέμπτον θυριγγικὸν σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ ἀριθ. 94 (τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Σαξωνίας), ἤλθε κατὰ νοέμβριον τοῦ 1869 εἰς τὴν μεραρχίαν τοῦ ἔβδμου στρατιωτικοῦ σώματος καὶ προεβίβασθη τῆ 10. μαρτίου 1870 εἰς τὸν βαθμὸν ταγματάρχου, κατὰ τὸ τριακοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἐν τῇ κατὰ τῆς Γαλλίας ἐκστρατείας ἔλαβε μέρος εἰς τὰς μάχας παρὰ τῷ Spicheren, Colombey-Nouilly καὶ Gravelotte, εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Metz καὶ εἰς τὰς συμπλοκάς παρὰ τῷ Bois de Vaux, Peltre, Marney καὶ Pontarlier, δι' ὃ ἀπενεμήθη αὐτῷ τὸ παράσημον τοῦ σιδηροῦ σταυροῦ δευτέρας καὶ πρώτης τάξεως. Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς στέψεως ἐν ἔτει 1875 προβιβασθεὶς εἰς ἀντισυνταγματάρχην, βραδύτερον δὲ τῆ 18. ἀπριλίου 1878 εἰς συνταγματάρχην, ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ πέμπτου Βεστφαλικοῦ πεζικοῦ συντάγματος ἀριθ. 53 καὶ ἐγένετο τρία ἔτη βραδύτερον (τῷ 1881) διοικητὴς τοῦ συντάγματος τῆς φρουρᾶς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου (ἀριθ. 1). Τῆ 22. μαρτίου 1884, προβιβασθεὶς εἰς ὑποστράτηγον, διαρίσθη ἀρχηγὸς τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου

HANS VON KALTENBORN-STACHAU.

του σώματος της φρουράς, περι δε το τέλος του 1885 διοικήτης της δευτέρας πεζικής ταξιαρχίας της φρουράς, αρχομένου δε του 1888 ανέλαβε την διοίκησιν της τρίτης μεραρχίας, κατά Ιούλιον δε του αυτού έτους την

διοίκησιν της δευτέρας πεζικής μεραρχίας της φρουράς, και τη 4. Αυγούστου 1888 προήχθη εις το αξίωμα αντι-στρατήγου.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΝ ΠΥΤΣΩΒ.

Διήγημα υπό L. Maurice.

I.

 Ο κύριοι, έτοιμοι ν' απέλθωσι, περιεκόκλουν τον φιλοξενήσαντα αυτούς οικοδεσπότην, εσφιγγαν αυτό την χείρα και διεβεβαίωσαν αυτόν ότι και πάλιν διεσκέδασαν εν τη οικία του λαμπρότατα. Έπειτα κατέλιπον ο εις μετά τον άλλον την πολυτελέστατα ηύτρεπισμένην αίθουσαν, ήτις εισέτι διετήρει έναρτη τα ίχνη του πολυτελοῦς συμποσίου. Κάτωθεν, εκ της οδοῦ, ήκούοντο εισέτι επί τινας στιγμάς ισχυραί φωναί και γέλωτες· εἴτα δε εγένετο σιγή.

Ο ξενίσας τους κυρίους εκείνους ήτο ο Όθων Μάινχαους, νεανίας με νόστιμα χαρακτηριστικά, εμφαινόντα ψυχικήν αγαθότητα. Παρ' αυτό έμεινεν εν τη αίθουση εις μόνος κύριος, ανακεκλιμένος επί μιας πολυθρόνας με την άνεσιν και αναπαιτικότητα την οποίαν έχει μόνος ο αισθανόμενος ότι εύρισκεται ζτό σπίτι του. Ο κύριος ούτος είχε παρατηρήσει μετ' αδιαφορίας τους αποχωρητισμούς των άλλων ξένων, τώρα δε χασιώμενος ανεφάνησε: «Δόξα σοι ο θεός, που πέρασε κι αυτό. Τι ώρα να εἶνε άράγε; Καλά! τρεις και μισή! Και εξακολουθεῖ πάντα έως αυτήν την ώρα αυτή ή ιστορία;»

«Μερικες φορές μάάλιστα ακόμα πειδ άργά,» απήντησε μειδιών ο Όθων Μάινχαους.

«Και δεν ἀηδιάζεις επί τέλους;»

«Γιατί ν' ἀηδιάσω; Δεν ήτανε ώραία;»

«Τα φαγητά σου ήταν εξαίρετα και τα κρασιά σου άριστοῦργημα.»

«Καλά, και ή διασκέδασι;»

«Έννοεις τό παιγνίδι;»

«Όχι έννοά την όλη διασκέδασι, τη συναναστροφή.»

«X-μ! Οι κύριοι έβαλαν όλα τους τα δυνατά, αλλά ή επιτυχία ήτον πολυ αδύνατη,» απήντησεν ο επί της πολθρόνας ανακεκλιμένος κύριος, και ειρωνικόν μειδίωμα έπλανήθη ανά τό ακανόνιστον αλλά πνευματώδες πρόσωπόν του.

«Μά βέβαια, έσύ ως σοφός, απαιτείς άμέσως από καδένα έπιστημονικώς πραγματείας» απήντησεν ο Όθων ήρεδισμένος.

«Όχι δά, φίλε μου, αυτό ίσα ίσα δά μου ήτο πολυ βαρετώτερο. Αλλά πρέπει να σκεφθής ότι τώρα τόσο καιρό έπαράδερνα με άπαιδευτους και άμορφώτους άνθρώπους, και τώρα εἶμαι φοβερά πεινασμένος και διψασμένος για λιγάκι μόρφωσι, ή καλύτερα, για κειό που δίνει την αληθινή μόρφωσι, για λιγάκι καρδιά, λιγάκι αισθημα. Πρέπει δε να όμολογήσης ότι απόψε ζτό τραπέζι ούτε ίχνος εφάνηκε από τέτοια πράγματα.»

«Και τι μεγάλα πράγματα μπορείς να περιμένης από ανθρώπους του κόσμου, νέους και ζωηρούς;»

«Φυσικά, σ' αυτούς τους κυρίους ή καρδιά και τα αισθήματα δεν παίζουν κανένα ρόλο. Δέ μου λές: αυτή εἶνε όλη σου ή συναναστροφή;»

«Αυτή, μάάλιστα.»

Ο δόκτωρ Βύρκνερ έρειδιάσε πάλιν. «Νομίζω» εἶπεν «ότι αυτή ή συναναστροφή δά σου έστοίχισε έως τώρα εικοσι ως τριάντα χιλιάδες μάρκα.»

«Και γιατί;» ήρώτησεν ο Όθων, του οποίου τό πρόσωπον ήρχισε να κοκκινίξη εξ άμνηχανίας.

«Λιγώτερο από εικοσι έως τριάντα χιλιάδες δεν πιστεύω να σ' έβαλαν ζτό χέρι αυτοί οι κύριοι.»

«Νομίζεις —»

«Δεν νομίζω, αλλά εἶμαι βέβαιος, άφ' ότου εἶδα και ήκουσα με πόσην έπιδοκιμασίαν έδαύμαζον τους λόγους σου και τας παρατηρήσεις σου, είτε καλαί ήσαν είτε κακαί. Ούτω πως φέρονται μόνον οι παράσιτοι.»

«Κρίνεις πολυ άσχημά, Γεώργιε.»

«Τα λόγια μου δεν πρέπει να σε λυτήσουν, αγαπητέ Όθων. Άλλως τε εἴμπορώ να φαντασθώ πολυ καλά, πως συνέβη τό πράγμα. Τότε με την κληρονομιά που εξημερώθηκες εξαφνα εκατομμυριούχος, ενώ άποβραδής ήσουν πτωχός, δεν είχες κανέναν άνθρωπο ζτόν κόσμο, ούτε συγγενή ούτε φίλο, εις τον όποιον να δείξης τα καλά σου αισθήματα. Δεν μου φαίνεται λοιπόν καθόλου παράδοξο ότι έκολακεύθης από τας γνωριμίας ενός κυρίου φόν Ρέντσωβ, και ενός βαρώνου φόν Όττερχάγεν και των άλλων ευγενών κυριών, οι όποιοι σου κάνουν την τιμή να συχνάζουν ζτό σπίτι σου. Καί, κατά την καλωσύνη της ψυχής σου, τί σε πειράζει να τους βοηθής από καιρού εις καιρόν με καρπόσες χιλιάδες μάρκα; Προς τί έχεις τα χρήματα;»

«Νομίζεις λοιπόν, ότι αυτοί οι κύριοι μόνον δι' αυτόν τον λόγον μου κάνουν τό φίλο;»

«Μάλιστα, περι αυτού εἶμαι βέβαιος. Και αν ήθελες να λάβης τον κόπο να κάμης μια δοκιμή με την ειλικρινειά των, δά έβλεπες ότι δεν άπατάμαι.»

Ο Όθων έγεινε μελαγχολικός.

«Εἶμαι πάντα ο ίδιος, δεν εἶν' έτσι, Όθων;» εἶπε μειδιών ο Βύρκνερ. Πάντα χύνω κρύο νερό ζτό κρασι του ένδουσιασμοῦ. Έσύ έξουσες τόσο ήσυχος και αναπαυμένος με την ιδέα ότι επιβάλλεις εις τους ευγενείς κυρίους, και τώρα σου παρουσιάζεται ένας παλαιός, φθονερός φίλος και σου παίρνει όλα σου τα όνειρα.»

«Δεν μου απέδειξες ακόμη πως έχεις δικιο.»

«Κάμε αυτό που σου λέγω, δοκίμασέ τους· πές σε καδένα απ' αυτούς τους κυρίους εμπιστευτικώς, ότι έπαδες μεγάλες ζημιές, και ότι ή οικονομική σου θέσι δεν σου επιτρέπει πλέον εις τό έξηξ να ζής όπως έξηξ έως τώρα· παρακάλεσέ τους να σου αποδώσουν τα όφειλό-

μενα, και τότε δά ιδής πως δά σου γυρίσουν όλοι τες πλάτες.»

«Άς κάμουν ό,τι θέλουν» απήντησεν ο Όθων μετ' άποφασιστικότητας, «εις έμε πάντα δά μείνη κάτι τι, τό όποιον εκτιμώ πολυ περισσότερο από όλην αυτήν την συναναστροφήν.»

«Και τί εἶν' αυτό τό κάτι τι, αν μου επιτρέπης να σ' έρωτήσω;»

Ο Όθων προσέβλεψε πλαγίως τον φίλον του μετά τινος δισταγμοῦ και εἰσιώπησεν.

«Θά εἶνα βέβαια κανένα κρυφό της καρδιάς, Όθων;»

«Ναί,» απήντησε μετά δισταγμοῦ εκείνος.

«Και φοβείσαι μήπως και εις αυτό κάμω τα σχόλια μου;»

Ο άλλος εἰσιώπα και πάλιν.

Ο Βύρκνερ παρετήρησε τον φίλον του μετά μειδιάματος ειρωνικῶς συνάμα και εὐνοϊκοῦ, και εἶπε «Καλέ μου φίλε, νομίζεις λοιπόν ότι αι παρατηρήσεις μου προέρχονται από κακωντρέχειαν;»

«Πως εἴμπορώ να νομίσω τέτοιο πράγμα; Αλλά έχεις αυτό τό ιδίωμα να εύρίσκης πάντα τό άνάποδο μέρος εις κάθε πράγμα, και να ψυχραίνης τον ένδουσιασμό του άλλου.»

«Και αυτό ίσα ίσα φοβείσαι μήπως πράζω και τώρα με την έρωμένη σου;»

«Ό! δεν πρόκειται περι άπλης έρωμένης, αλλά κάτι τι περισσότερο.»

«Όστε λοιπόν τό πράγμα εἶνε σπουδαίον. Και δεν εξηγήθηκες ακόμη εις αυτήν και εις τους συγγενείς της;»

«Άκόμη· αλλά νομίζω ότι δικαιούμαι να έλπίζω εὐνοϊκήν άποδοχήν της προτάσεώς μου.»

«Και διατί περιμένεις ακόμη; Εἶνε ευγενής οικογένεια;»

«Εμπάντευσε» εἶπεν ο Όθων μετά σπουδής. «Πρό πάντων ή μητέρα αναφέρει πολυ συχνά την ευγενή καταγωγήν της· και αυτό με κάνει να διστάζω. Αλλά ή Φλόρα εἶνε τόσο καλή και φιλόφρων! Αλλά και ή μητέρα κατά τάλλα εἶνε πολυ φιλοφρονητική.»

«Εἶνε πλοῦσια οικογένεια;»

«Πολυ άμφιβάλλω. Η μητέρα εἶνε χήρα ενός ταγματάρχου.»

«Άλλως τε, για προίκα δεν έχεις ανάγκη να κυτάξης. Μπορείς βέβαια να με συστήσης εις αυτάς τας κυρίας;»

«Εὐχαρίστας.»

«Έχω ένα άλλόκοτο σχέδιο να βάλω εις πράξιν.»

«Πές μου το!»

«Δεν δά ήταν άσχημο, αν ήμπορούσες και συ να συστήσης ένα φίλο σου από μεγάλη οικογένεια εις την χήραν του ταγματάρχου, ή όποία εἶνε τόσο υπερήφανη δια την ευγενή καταγωγήν της. Σύστησέ με λοιπόν εις τας κυρίας ως κόρητα ή ως πρίγκιπα. Υπό τοιαύτην προσωπίδα δά εἴμπορέσω ταχέως να εξερευνήσω τα αληθινά αισθήματα, τα όποια τρέφουν προς έσε. Θα δής πόσον ώραία δά παίζω τό μέρος μου εις τό διά-

στημα των όλίων ημερών όπου σκοπεύω να μείνω εδώ. Από τους ξένους κυρίους, οι όποιοι με εγνωρίσαν απόψε με τό αληθινό μου όνομα ως Δρ. Βύρκνερ, δεν πιστεύω δά να συχνάζη κανένας εις τό σπίτι της λατρευτής σου;»

«Τόσο γι' αυτό, όχι. Αλλά τό ξένο όνομα και οι τίτλοι . . . φοβούμαι μην ζεμασκαρωθούμε.»

«Πως εἶνε δυνατόν; Έγώ εἶνε ή πρώτη φορά που εύρίσκομαι εδώ ζ την πρωτεύουσα, και δεν με ζεύρει κανείς, εκτός αυτών των κυριών που ήσαν εδώ απόψε.»

«Έγώ όμως δεν έχω μεγάλη εμπιστοσύνη ζτό πράγμα.»

«Άκουσε, Όθων, να σου πώ . . . Γνωρίζεις πόσας υποχρεώσεις είχα στο μακαρίτη τον πατέρα σου, ο όποιος με έλαβεν υπό την προστασίαν του πτωχόν και όρφανόν και με έσοπύδασε δι' ιδίων έξόδων. Εἰς αυτόν δεν ήξιώθην να δείξω την ευγνωμοσύνην μου, έχω λοιπόν ιερόν καθήκον να προσπαθώ όπως φανώ τοῦλάχιστον χρήσιμος εις έσε. Έσύ αγαπητέ μου Όθων, εκληρονόμησες από τον πατέρα σου τη μεγάλη καλωσύνη και την άθωότητα, ή όποία σε κάνει να εμπιστεύεσαι κάθε άνθρωπο. Όπως ο μακαρίτης πατέρας σου ήτον άπονήρευτος και άνόποτος και από την πολλή του εμπιστοσύνη εις τους άνθρώπους έχασε την περιουσία του και σε άφησε πτωχόν, έτσι και συ πιστεύεις ότι όλοι οι άνθρώποι εἶναι επί ίσης ειλικρινείας και πιστοί. Ός προς εκείνους τους παρασίτους, τους όποιους εγνωρίσα απόψε ζτό σπίτι σου, ή δοκιμή την οποίαν σ' έσυμβούλευσα να κάμης, δεν σου φαίνεται πολυ αναγκαία και κατεπείγουσα· και εἶναι ενόμιμον. Έδώ όμως όπου πρόκειται περι πράγματος τοσοῦτον σπουδαίου, ως εἶνε ο γάμος, αισθάνομαι την υποχρέωσιν και τό καθήκον, να εξετάσω και να έρευνήσω δια σε τα πάντα. Προς τον σκοπόν αυτόν θεωρώ πολυ κατάλληλον να παρουσιασθώ εις τας κυρίας με τίτλον ευγενείας, ως κόρης, ή ως πρίγκιψ. Όχι ότι άμφιβάλλω περι της καλής έκλογής σου — ή κόρη πιθανόν να εἶνε υπό πᾶσαν εποψην εξαίρετος — αλλά νομίζω ότι δεν δά βλάβη καθόλου, να εξετάσω καλύτερα τό πράγμα.»

«Αν πραγματικώς νομίζεις ότι —»

«Ναί, εἶμαι βέβαιος, απαιτώ όμως άπόλυτον εμπιστοσύνην εκ μέρους σου. Δεν πρέπει να σου φαν' παράδοξος ή συμπεριφορά μου και προ πάντων δεν πρέπει να σου κακοφανή, εάν — ο μη γένοιτο — μάθης πικράς αληθείας.»

«Με κάνεις να φοβούμαι, ζτ' αληθινά,» εἶπεν ο Όθων με υποτρέμουσαν φωνήν.

«Φίλε μου, έχεις εμπιστοσύνη εις έμέ;» ανέκραξεν ο Βύρκνερ και έθλιψε συγκεκαμημένος την χείρα του φίλου του.

«Αν έχω εμπιστοσύνη; . . .»

«Τό ζεύρω. Και ποιόν δεν εμπιστεύεσαι; Αλλά αυτήν τη φορά εύρίσκεισαι εὐτυχώς σε καλά χέρια. Αύριο ζαναμιλούμε.»

(Έπεται συνέχεια.)

Η ΚΟΙΝΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΡΑΠΠΟΥ.

(Τέλος.)

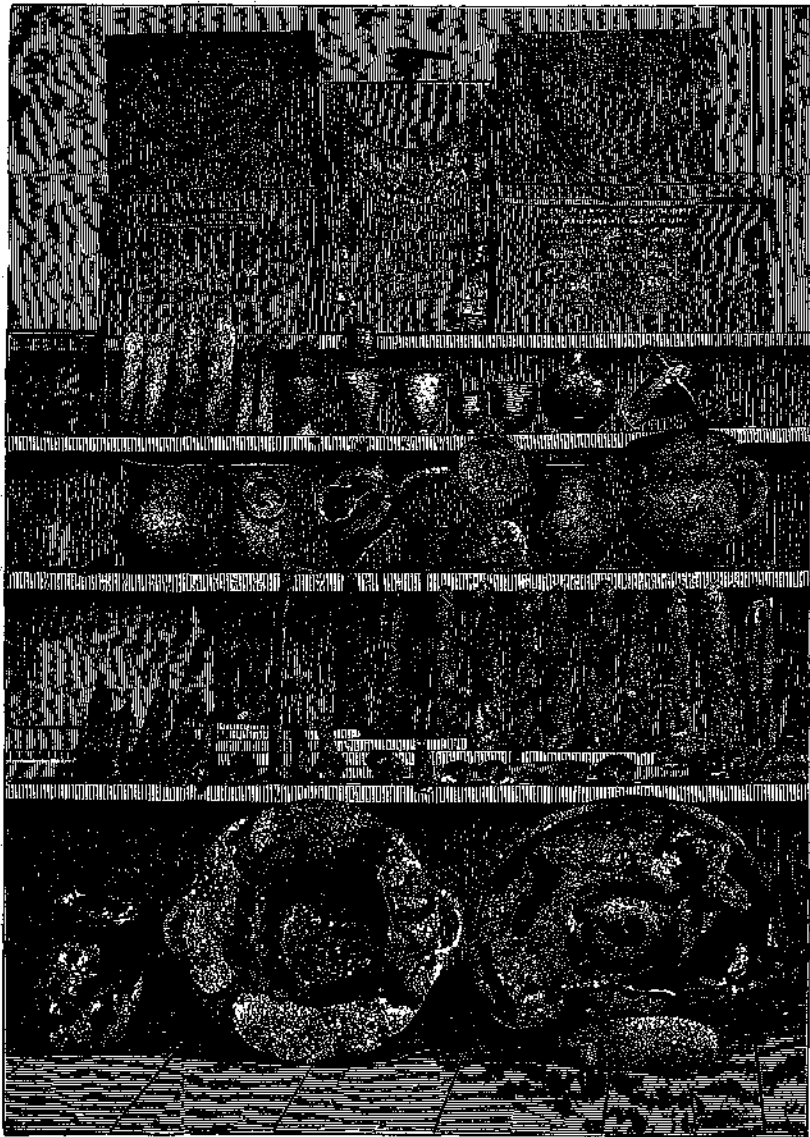
Ὁ Ῥάππος ὄμως ἐν τῷ μεταξύ ἴδρυσεν μὲ τὰ λευκὰ χρῆματα μίαν νέαν ἀποικίαν παρὰ τῇ Πιτσοβούργῃ ἐν Ὀχίω, τὴν ὁποίαν ὠνόμασε Ἀρμονίαν-Οἰκονομίαν (Harmony-Economy), καὶ τὴν ὁποίαν ἐνέγραψεν ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς κοινότητος οὐχὶ εἰς τὸ κοινὸν ὄνομα τῶν ὀπαδῶν του ἀλλ' εἰς τὸ ὄνομα τοῦ θετοῦ υἱοῦ τοῦ Ράιχερτ — (ὁ φυσικὸς υἱὸς τοῦ Ἰωάννης εἶχεν ἀποθάνῃ τῷ 1811, ἐξ ἧ δὲ μόνον μία θυγάτηρ του ὀνόματι Ῥοσίνα). — Πρὸς δικαιοσύνην τῆς τρίτης ταύτης ἰδρύσεως ἀποικίας καὶ τῶν νέων κῶπων καὶ μόχθων ἅς ἀπῆται, εἶπεν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς του, ὅτι αὕτη εἶνε ἡ τρίτη ἐγκατοικησις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς ὠφείλει νὰ γείνη κατὰ τὴν Γραφήν, πρὶν ἢ ἐπέλθῃ ἡ χιλιετῆς βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ θέσῃ πέρας εἰς ὄλας τὰς δοκιμασίας τῶν ἐκλεκτῶν του. Καὶ θριαμβεύων ἐπεδείκνυεν αὐτοῖς τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Ὁβεν, ὅστις μὲ ὄλα του τὰ χρηματικὰ μέσα δὲν κατόρθωσε νὰ πραγματοποιήσῃ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐκ τῶν ἐπαγγελιῶν του, ἐνῶ αὐτός, ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πεφωτισμένος, καὶ τρίτην ἤδη φοράν ἀνοικοδομεῖ λαμπρῶς εἰς τοὺς πιστοὺς του τὸ χριστιανικὸν κράτος τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ τῆς κοινκτημοσύνης.

Πραγματικῶς ἡ νέα αὕτη ἀποικία ἀνῆλθεν εἰς λαμπροτέραν εἰς ἀκμὴν ἢ αἱ δύο πρότεραι. Αἱ οἰκίαι φκοδομήθησαν ἐξ ὀπτῶν πλίνθων, οἱ κῆποι, οἱ ἀμπελώνες, οἱ ἀγροί, καὶ πᾶσαι αἱ φυτεῖαι καὶ αἱ νομαὶ ἔλαβον θαυμασίαν ἐπίδοσιν καὶ προκοπήν. Ἡ κτηνοτροφία, ἡ γεωπονία, ἡ βιομηχανία προώδεον θαυμασίως. Ἡ μεγάλη εὐημερία καὶ ἡ γενικὴ πρόοδος ἦτο τοῖς πᾶσι καταφανής, καὶ ἡ κοινότης ἔχαιρε μεγάλην φήμην διὰ τὴν ἰκανότητα, τὴν οἰκονομίαν, τὴν χρηστότητα καὶ δικαιοσύνην, τὴν ἀγαθοεργίαν, τὴν φιλοξενίαν καὶ τὴν ἀσθη-

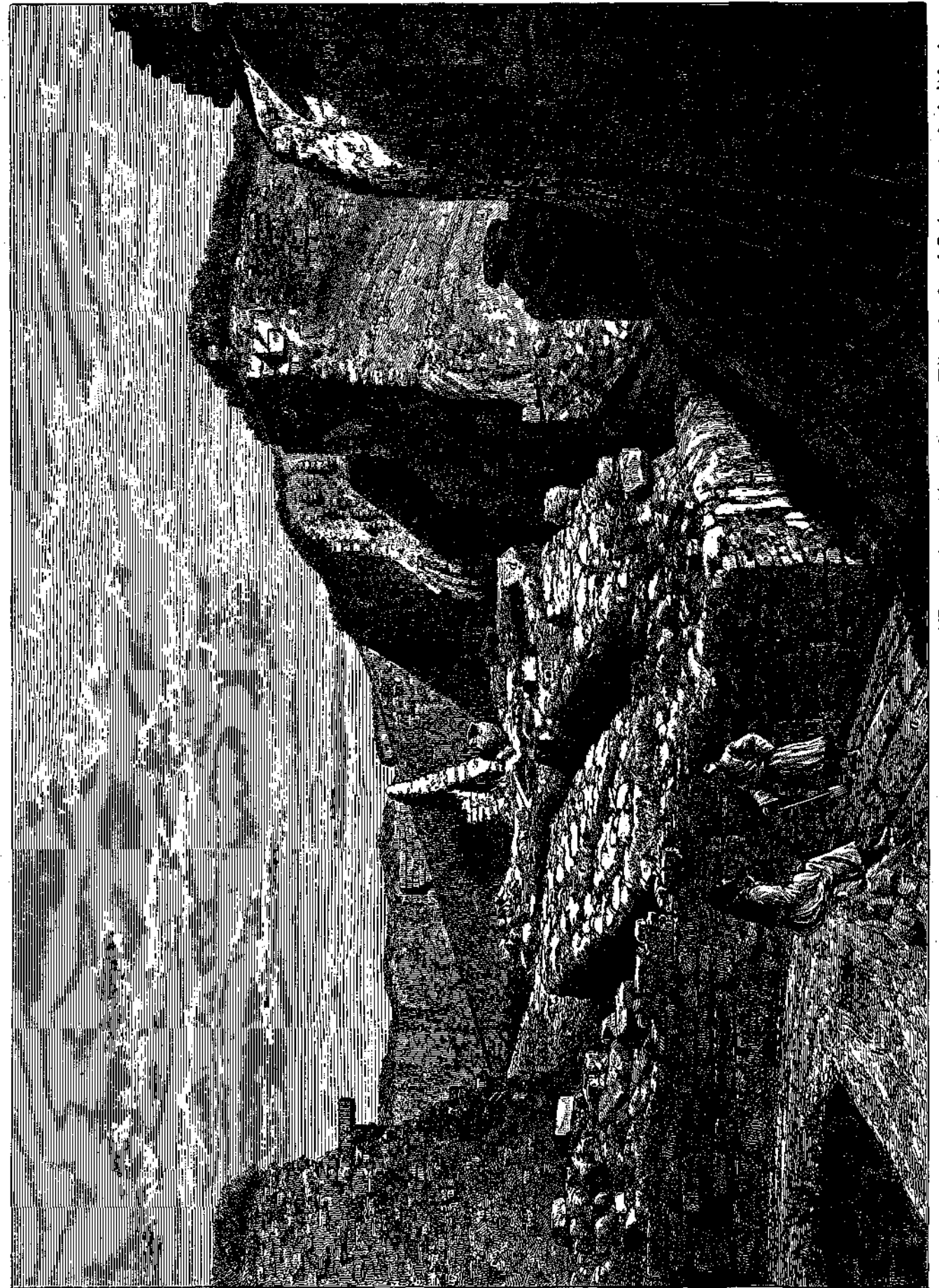
ρὰν τιμιότητα τῶν μελῶν τῆς. Οὗτοι ἦσαν ἤδη ἀναμφιβόλως ἑκατομμυριοῦχοι, καὶ ὄμως ἔζων ὡς δοῦλοι, καθότι οὐ μόνον ἡ ἀπλουστάτη καὶ δυντῶς σπαρτιατικὴ αὐτῶν διαίτα ἀλλὰ καὶ ὄλος ὁ πνευματικὸς καὶ ἠθικὸς αὐτῶν βίος ἐξηγρᾶτο καὶ ἐκαλονίζετο ὑπὸ τῆς ἀπεριορίστου ἀνδραπορίας τοῦ πατριάρχου των.

Ὁ Ῥάππος καὶ ὁ θετὸς υἱὸς του κατόκου ἐν τούτοις τὴν μεγαλητέραν καὶ καλητέραν οἰκίαν τῆς πόλεως Οἰκονομίας, ἔτρεφον τέσσαρας ἄραιοτάτους ἵππους, ἔτρωγον καὶ ἐπινον ἐξαιρέτα, ἐν συντόμῳ, ἔζων ἀνέτως καὶ πολυτελῶς καὶ δὲν ἐργάζοντο σχεδὸν καθόλου πλέον. Ὁ Ῥάππος ἠσθάνετο ἑαυτὸν ὡς βασιλέα ἐν τῷ αὐτοδημιουργητῷ κράτει του καὶ ἐλάμβανε παρὰ τῶν ὑπηκόων του πᾶν ὅτι ἐχρειάζετο. Ἡ θέλησις αὐτοῦ, ὡς θεοῦ ἀπεσταλμένου, ἰσχυρὴν ὡς ἀπαραβίαστος νόμος, καὶ ἐξήγγελλεν αὐτὴν κατὰ τὸ κήρυγμά του ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ κατὰ τὰ κοινὰς ἐσπερινὰς συνεντεύξεις τῶν μελῶν, αἵτινες ἤρχίζον καὶ ἐτελείωνον μὲ προσευχὰς καὶ ψαλμωδίας.

Ἐννοεῖται ὅτι ὄλον ἐν ἡλαττοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς κοινότητος, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τοῦ θανάτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀγαμίας, ἥτις ἤδη εἶχε καταστῆ δόγμα, προσέτι δὲ καὶ διότι οἱ νεώτεροι, γινόμενοι ἐνήλικες, ἐγκατέλειπον τὴν ἀποικίαν, καίτοι διὰ τῆς ἀποχωρήσεώς των ἔχανον τὰ ἐπὶ τῆς κοινῆς περιουσίας δικαιώματά των καὶ ἀντὶ τῆς δεκαετοῦς ἢ δεκαπενταετοῦς ἐργασίας των ἐλάμβανον ὡς μόνον ἐφόδιον ἑκατὸν δολλάρια καὶ μέγα πλῆθος φοβερῶν καταρῶν καὶ ἀναθεματισμῶν, ἠκιστα χριστιανικῶν. Ἐκτὸς τούτου, εἰσεχώρει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τινὰς οἴκους τὸ πονηρὸν πνεῦμα τῆς ἀπιστίας καὶ ἐκλόνει τὴν εἰς τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Ῥάππου πίστιν αὐτῶν. Ἀλλ' ὅτε τέλος

Ὁ «μέγας θησαυρὸς» ἐκ κατεργασμένου χρυσοῦ, ἀνασκαφῆς ἐν Χισσαρλίκ, ὑπὸ τοῦ Σλήμαν.

Ἡ μεγάλη τάφος. α Ὀδὸς εἰς Τροίαν. β Ἐσωτερικὸν τεῖχος. γ Ἐσωτερικὸν προσέγγον τεῖχος. δ Πύλαινα ἀγία. ε Πύλαινα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. ζ Ἐρεψία τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. η Ἐλληνικὰ τεῖχη. θ Χίλιματα. ι Εἰσοδὸς εἰς τὰς ἀνάσκαφάς.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝ ΤΡΟΙΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΟΥ ΣΛΗΜΑΝ.

πάντων ήλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, τὸ πολυπόθητον ἔτος 1829, καὶ οὐδεμία τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Ῥάππου ἐπληρώθη, τότε πλέον πολλοὶ ἀπώλεσαν τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐγκατέλιπον τὴν Οἰκονομίαν.

Τότε συνέβη αἴφνης ἑκτακτόν τι καὶ ἀπροσδόκητον, ὅπερ ὁ Ῥάππος μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ συνέσεως ἐπαφελήθη πρὸς καθισύχασιν τῶν ἀνυπομονούντων καὶ στερέωσιν τῶν ἀπιστούντων. Ἐξ Εὐρώπης ήλθε μακροτάτη πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴ μετὰ τὰς ἐξῆς προεισαγωγικὰς λέξεις: «Εἰρήνη, χάρις καὶ ἔλεος, σωτηρία καὶ εὐλογία τῷ γέροντι πατριάρχῃ Γεωργίῳ Ῥάππῳ, τοῖς συνάρχουσιν αὐτῷ, καὶ πάσῃ τῇ ἐν Χριστῷ συνηνωμένῃ κοινότητι τῆς Ἀρμονίας.» Ἡ ἐπιστολὴ ἀνήγγελλε τῷ Ῥάππῳ τὴν προσεχὴ ἔλευσιν τοῦ ἀληθινοῦ χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅστις παρ' αὐτῷ ἔμελλε νὰ ἰδρῶσιν τὸν θρόνον τῆς νέας Ἰερουσαλὴμ, ἦτο δὲ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ μυστικοῦ γραμματέως τοῦ Προφήτου Πρόλη, Δρ. Göngen βεβήλω ὄνοματι.

Ὁ Ῥάππος εἶχε μὲν εἰσέτι ἰκανὴν θρησκομανίαν, ὥστε νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν νέον τοῦτον Ἀπόστολον τοῦ Θεοῦ: τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι ἐδεώρησεν ὠφέλιμον εἰς τοὺς σκοποὺς του, νὰ παραστήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν κοινότητά του λέγων ὅτι κατὰ πρῶτον ὁ Χριστὸς δὴ φανερωθῆ ἐν πνεύματι, εἶτα δὲ, ἀφοῦ συναδροίση πάντας τοὺς ἀγαθοὺς τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ νέου τοῦτου ἀποστόλου Πρόλη, δὴ ἀποκαλυφθῆ πρὸς αὐτοὺς καὶ σαματικῶς. Ἀπήτησε λοιπὸν πρὸς τὸν Εὐρωπαϊὸν προφήτην ὅτι προσδοκᾷ τὴν ἔλευσιν τοῦ πλήρους χάριτος καὶ ἐλπίδος, συγχρόνως ὅμως ἔσχε τὴν πανουργίαν νὰ ἀπευθύνη πρὸς αὐτὸν διαφόρους ἐρωτήσεις, εἰς τὰς ὁποίας περιέμενε νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἀπάντησιν πρὸ τῆς ἐλευσεως του. Ὁ Πρόλης δὲν ἠδύοκῃ ν' ἀποκριθῆ πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας τοῦ ἐν Ἀμερικῇ πατριάρχου, ἡ δὲ σιωπὴ του αὐτῇ ἐνέβαλε τὴν κοινότητα τῶν ῥαπιστῶν εἰς οὐ μικρὰ ἀνησυχίαν, καὶ τὸν Ῥάππον αὐτὸν εἰς δεινοτάτην ἀμηχανίαν, διότι ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ ἠγέρθησαν ἀναφανδὸν ἀμφιβολίαι καὶ δυσσεβέσκαι διὰ τὴν θρησκευτικὸν λόγους καὶ διὰ λιαν ἐγώστικα αἰτία μίας κρίσεως, ἥτις ἠπειλεῖ νὰ καταστρέψῃ τὸ ἔργον τοῦ βίου του.

Ὅθεν ἀνέπνευσεν ἐλευθέρως, ὅτε μετὰ δύο ἔτη ἐπὶ τέλους ἔλαβεν ἐκ Νέας Ὑόρκης ἐπισήμως τὴν εἰδησιν, ὅτι ὁ Πρόλης, ὑπογραφομένος ἤδη «Ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότης, Ἀρχιεπισκοπῆ Μαξιμιλιανὸς φὸν Ἔστε» ἔρχεται ὅσον οὐκ πρὸς αὐτὸν αὐτοπροσώπως, ὡς «χριστὸς τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ ἐκ τῆς ρίζης Δαυὶδ» καὶ δι' αὐτῶν ἀρχὰς incognito, ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «κόμης Λέων». Ἐν τῇ ἀνακινώσῃ ταύτῃ ὑπεδηλοῦτο συγχρόνως, ὅτι ὁ μετὰ λαμπρᾶς συνοδείας ἀφικνούμενος πρίγκηψ ἔχει εἰς τὴν κατοχὴν του μεγάλα χρηματικὰ ποσά, καὶ ὁ Ῥάππος ἔμαθεν ἀκριβέστερον, ὅτι ὁ κόμης Λέων ἔχει ἤδη ἐξ ὀλοκλήρου ἑκατομμύρια ταλλήρων, ὅπως ἰδρῶσιν μετὰ πάσης τῆς ἐπιγείου λαμπρότητος τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς δόξης. Ἐκ τούτων παρακινήθη εἰς τὸν Ῥάππον ὑπεδέχθαι τὸν προφήτην μετὰ πάσης τῆς εὐσεύων ἀδιστακτικῆς εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ τοσοῦτον ἐπισήμως ἐπαγγελθέντα.

Κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1831 ἀφίκετο πραγματικῶς ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα «κόμης Λέων» ἐκλεκτὸς ἰδρυτῆς

τοῦ οὐρανοῦ βασιλείου μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, συνισταμένης ἐκ 46 προσώπων, καὶ ἔτυχε πομπῶδους ὑποδοχῆς, μετὰ τυμπάνων, καὶ σαλπύγγων καὶ κερμάτων καὶ αὐλῶν. Ὀλοκλήρος ἡ πόλις τῆς Οἰκονομίας ἐνεπλήσθη χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, διότι τὰρα πλέον ἔμελλε νὰ τελειώσῃ ὁ χρόνος τῆς προσδοκίας καὶ τῶν ἐπιγείων μόχθων. Ἡ αὐτοῦ βασιλικὴ ὑψηλότης, ὁ Πρόλης, ὁ ὠραῖος προφήτης μετὰ τὰ γένεια καὶ μετὰ τὸ πρόσωπον Χριστοῦ, ὁ εὐγενικὸς καὶ ἀξίεραστός φαντασιοκόπος, ὅστις ἔφερε τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐν ταῖς πτυχαῖς τοῦ μακροῦ καὶ κυματίζοντος ἐνδύματός του, ἐλατρεῖτο ὑπὸ πάντων ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπῆλθεν ἐν τῇ πόλει Οἰκονομία πάσης βιωτικῆς ἀνέσεως καὶ εὐζωίας.

Ἄλλ' ἐκ τῶν ἐξ ἑκατομμυρίων ταλλήρων οὐδὲν ἴχνος ἐφαίνετο, ὁ δὲ Ῥάππος ἐνόησε μετ' οὐ πολλὴν ἐξηρησμένην ὑπὸ ἐπιτήρητον ἀπατεῶνος. Ἡδύνατο βεβαίως ἐκ τινων τεκμηρίων νὰ συμπεράνη ὅτι ὁ Πρόλης, ἀφοῦ ἐν Εὐρώπῃ δὲν κατάρθασε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὰ μυστηριώδη σχέδιά του, ἤλθε τὰρα εἰς Ἀμερικὴν, μόνον διὰ νὰ ἐπιβληθῆ εἰς τοὺς ἀπλοικοὺς καὶ ἐξημένους χωρικοὺς τῆς Οἰκονομίας, νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν πατριάρχην των καὶ νὰ σφετερισθῆ τὸν θησαυρὸν των. Ἡδὲ δὲ τὸ ἐν τρίτον τῆς κοινότητος ἀρκίζετο εἰς τὸν κόμητα Λέοντα περισσότερον παρὰ εἰς τὸν Ῥάππον, οὗτος δὲ ἔβλεπεν ἤδη ὡς πιθανόν ὅτι δὴ ἐκτραγῆ ἐπανάστασις ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει τῆς Οἰκονομίας, καὶ ὁ ξένος τυχοδιώκτης δὴ σφετερισθῆ τὴν ἐξουσίαν του καὶ γινόμενος ἀρχηγὸς τῆς κοινότητος δὴ καταλάβῃ τὸν κοινὸν θησαυρὸν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισεν, ἐν ὅσῳ ἦτο ἀκόμη καιρὸς, νὰ ἐξαγοράσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Πρόλη διὰ παραχωρήσεων. Ὁ ὠραῖος πρίγκηψ ἔλαβε παρὰ τοῦ Ῥάππου 105,000 δολλάρια καὶ 250 μέλη τῆς κοινότητος μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν ἐκ τῆς Οἰκονομίας, ὅπως ἰδρῶσιν τὸ οὐράνιον βασιλείον του ἐν Phillippsburg παρὰ τῷ Ohio, εἰς ἀπόστασιν δέκα μόνων ἀγγλικῶν μιλίων ἀπὸ τῆς Οἰκονομίας. Ὁ γειτονικὸς οὗτος καὶ τόσον ἐπικίνδυνος ἀνταγωνισμὸς ἦτο φυσικῶς τῷ λόγῳ πάν ἄλλο ἢ εὐάρεστος εἰς τὸν πατριάρχην τῶν Ῥαπιστῶν· ἀλλ' ἤδη μετὰ δύο ἔτη ὁ Ῥάππος ἔλαβε τὴν ἰκανοποίησιν νὰ ἴδῃ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Πρόλη οἰκτρᾶς ἀποτυχοῦσαν καὶ τὸν χρεωκοπήσαντα ἰδρυτὴν τοῦ οὐρανοῦ βασιλείου ἐντελῶς ἀφανισθέντα.

Πῶς ἔβλεπον τὰρα τὸν Ῥάππον ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶχον μείνη πιστοὶ εἰς αὐτόν! Ἄν διὰ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Πρόλη ἀπέστησιν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀπωλέσθησαν διακόσια πενήκοντα μέλη, ἀλλ' ἡ σμικρονθεῖσα κοινότης τοσοῦτα πιστοτέρα διετέλει πρὸς αὐτόν. Οἱ ἐναπομείναντες ἠσθάνοντο ἑαυτοὺς ἐπι στενότερον συνδεδεμένους μετ' αὐτοῦ, ὅτε τῷ 1834 ἀπέθανεν ὁ δευτὸς υἱὸς τοῦ Ῥάππου, ὁ Ρέιχερτ, καὶ ὁ κοινὸς θησαυρὸς ἐνεγράφη πάλιν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὅλης κοινότητος.

Εἰς τὸ ἐξῆς ἡ ἀποικία δὲν ὑπέστη πλέον ἄλλους κινδύνους καὶ προήγετο ὁσημέραι εἰς μείζονα ἀκμὴν, εἰ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἔβαινε ὀλονὲν ἐλαττούμενος. Ἡ ἀκμὴ αὐτῆ καὶ ἡ πρόοδος τῆς ἀποικίας ἐπαρηγόρει τὰ μέλη τῆς κοινότητος διὰ τὴν ἀπάτην των περὶ τῆς ἐλευσεως τοῦ Σωτήρος καὶ τῆς ἰδρῶσεως τῆς χιλιετοῦς αὐτοῦ βασιλείας. Τῇ 7. αὐγούστου 1847 ἀπέθανεν ὁ Γεώργιος Ῥάππος, ἐνενηκοντούτης γέροντος, ἐν

τῇ πεποιθῆσει ὅτι προσεχῶς δὴ ἐκπληρωθῆ ἡ προφητεία του, καὶ ἐν τῇ συναισθῆσει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν προορισμὸν του, ἀνιδρύσας τὸ πρότυπον χριστιανικῆς κοινότητος. Τὸ ἔργον του ἔμεινε πράγματι ἀσάλευτον. Οἱ διακόσιοι περίπου ἐναπομείναντες κάτοικοι τῆς Οἰκονομίας, κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος γέροντες καὶ γράϊαι, ἤθελον νὰ ἀποθάνωσιν ἐν τῇ πίστει, ἐν ἡ ἔζων, καὶ δὲν μετέβαλον οὐδὲ κατὰ κεραίαν τὸν συνήθη καὶ δι' αὐτοὺς ἡγιασμένον βίον των.

Ὁ Ῥάππος ἐφρόντισε πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ περὶ πάντων ὅσα ἐδεῦρει ἀναγκαῖα πρὸς περαιτέρω διατήρησιν τοῦ κράτους του. Ὁ διάδοχός του ὡς πρῶτος ἠγούμενος τῆς κοινότητος ἦτο ὁ πιστὸς αὐτοῦ ὁπαδὸς Romelius Backer, μετὰ τούτου δὲ ὁ Jacob Henrici, εἰς τὸ ὄνομα τῶν ὀποιῶν καὶ ἐνεγράφετο ἡ ὅλη περιουσία τῆς κοινότητος. Ἡ περιουσία αὐτῆ ὑπολογίζεται ἤδη εἰς δώδεκα ἑκατομμύρια δολλάρια, ἀλλὰ τὸ αὐστηρῶς τηρούμενον μυστικὸν περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῆς κοινότητος δὲν ἔ' ἀποκαλυφθῆ ἐντελῶς, εἰμὴ μετὰ τὸν θάνατον τῶν ὀλίγων εἰσέτι ὑπολειπομένων μελῶν τῆς καὶ τὴν ἐντελῆ αὐτῆς ἀποσύνδεσιν. Ἐν Βυρτεμ-

βέργῃ ὑπάρχει μέγα πλῆθος οἰκογενειῶν, αἵτινες προετοιμάζουσιν ἤδη τὰς κληρονομικὰς ἀξιώσεις των ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς κοινότητος τῶν Ῥαπιστῶν. Αὐτὸ δὴ εἶνε τὸ τέλος τοῦ ἔργου τοῦ Ῥάππου, ὅπερ ἔζησεν ἤδη σχεδὸν μίαν ἑκατονταετίαν. Ἄλλ' ὁ πλοῦτος, ὁ ὁποῖος συνεσαρεύθη διὰ τῆς κοινῆς ἐργασίας πολλῶν καὶ διὰ τῆς ἀποχῆς τῶν ἀτόμων ἀπὸ πάσης πολυτελείας, ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἀπολαύσεων τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ἔμεινε κατ' οὐσίαν ἀχρησίμευτος. Ἡ μικρὰ αὐτῆ κοινωτιστικὴ πόλις ἀπώλεσε τὴν ἐλκυστικὴν αὐτῆς δύναμιν εὐδὴς ὡς ἀπεβίωσαν οἱ πρῶτοι αὐτῆς ἰδρυταί, οἱ διαγαγόντες δουλικὸν σχεδὸν βίον πρὸς πραγμάτων τῶν ἰδεῶν των. Ὁ πεπολιτισμένος ἀνθρωπὸς ἐπιδιώκει τὴν ὄλικην εὐημερίαν διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ διὰ τὴν οἰκογενειάν του, ἀλλὰ μετ' ὅσον οἶόν τε μείζονος ἀτομικῆς ἐλευθερίας. Τὴν ἀτομικὴν ταύτην ἐλευθερίαν δύναται ἀγορά τινὰ διὰ θρησκευτικῶς ἢ οἴους δήποτε ἄλλους λόγους νὰ στερηθῶσιν ἐκουσίως, ἀλλ' ἡ κοινωτία ἐν γένει πάντοτε δὴ προσπαθῆ νὰ τὴν διατηρῆ ὡς τὸν πρῶτον καὶ ἀπαραίτητον ὄρον πάσης ἐπιγείου εὐδαιμονίας.

ΣΜΙΘ-ΒΑΙΣΣΕΝΦΕΛΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΑ.

Ἀγαπητέ,

Πλῆθος, πλῆθος περιηγητῶν· ποικίλοι τὴν ἀναβολὴν, ἰδιότυποι τὴν φυσιογνωμίαν, ὑπὸ μάλης ἔχοντες τὸν ἐρυδρὸν Bädcker διευθύνονται ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὸ Θησεῖον καὶ ἀπὸ τὸν Κολωνὸν εἰς τὸ Κεντρικὸν Μουσεῖον ἰστάμενοι μετὰ τινος κατανύξεως ἐπὶ τῶν ἐξεγειρόντων ἱστορικῶς ἢ καλλιτεχνικῶς ἀναμνήσεις χώρων, ἐξιστάμενοι πρὸ τῶν θαυμασιῶν πλαστικῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. Βεβαίως ἐν αὐτοῖς ὑπάρχουσι πολλοί, οἵτινες ἀνατραπέντες ἐν τῇ λατρείᾳ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, αἰσθάνονται πραγματοποιεῖται εὐγενέες ἰδεῶδες ἐρσικόμενοι ἐν τῇ ἐνδοξῷ πόλει, ἢν τὸσάκις ἤδη εἶχον ἐπισκεφθῆ διὰ τῆς φαντασίας των. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι οἵτινες μεταφέρουσι τὰς ἀποσκευὰς των ἀπὸ τῶν ξενοδοχείων εἰς τὰ ἀτρόπλοια ἢ τοὺς σιδηροδρόμους, ψυχρῶς, μηχανικῶς καὶ τὸ χαρακτηριστικώτερον σημεῖον ὅτι διηλθον διὰ πόλεως τινος εἶνε τὰ ἐπὶ τῶν κιβωτίων των ἐντυπα χαρτῖα. Τὰ μνημεῖα ἀντανაკλῶνται εἰς τοὺς ἀπαθεῖς ὀφθαλμοὺς των, ἀλλ' ἡ τοῦ καλοῦ ἐντύπωσις δὲν φθάνει μέχρι τῆς καρδίας των. Πρὸ τινων ἐτῶν, ἐν Ζυρίχῃ, ἑκαδημῆ ἐν τῷ θεάτρῳ πλησίον γεροντοκόρης Ἀγγλίδος παριστάνετο ἡ Mignon τοῦ Thomas, ἡ δὲ Ἀγγλὶς ἐκράτει τὸ λιβρέττον τοῦ μελοδράματος, εἰς τὸ ὁποῖον κάπου κάπου ἐφαίνοντο σημεῖώσεις διὰ μολυβδοκονδύλου. Ἡσθάνθη ἀκατανόητον περιέργειαν νὰ ἴδῃ τὰς σημεῖώσεις ἐκεῖνας· καὶ σὲ βεβαίως, ἤξιζε τὸν κόπον. Εἰς ἐν μέρος ἐσημείωνεν ἡ μεθοδικὴ θυγάτηρ τῆς Ἀλβιόνος «Ἐδῶ εἶνε μέρος διὰ συγκίνησιν!» Ἀλλαχού «Ἐδῶ εἶνε μέρος διὰ γέλιο!» καὶ παρακάτω «Ἐδῶ εἶνε μέρος διὰ χειροκρότημα!» Τοιοῦτοι εἶνε πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν περιηγητῶν πρὸ τῶν γλυπτικῶν ἢ ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων· βλέποντες ὅτι ὁ ὁδοπορικὸς ὁδηγὸς ὃν κρατοῦσιν ἀνά χειρας χαρακτηρίζει τὸν Ἑρμῆν τοῦ Πραξιτέλους ὡς

ἀριστούργημα ἀριστουργημάτων ἐπιστῶν τὴν προσοχὴν των διὰ τριῶν παχέων ἀστερίσκων. (ὡς γνωρίζεις ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀστέρων ὀρίζει τὴν ἀξίαν ἐν τοῖς Ὄδηγοις τοῦ Βαϊδεκερ, ὡς τὸν βαθμὸν ἐπὶ τῶν ἐπαμίδων τῶν ἀξιοματικῶν) ἀνοίγουσι τὸ στόμα των καὶ τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς των καὶ ἡ κατὰ παραγγελίαν ἐκστασις των διαρκεῖ λεπτὰ τινὰ μετ' ὀλίγον συνέρχονται, σύρουσι γραμμῆν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ μνημείου, ἢ γράφουσιν ἀπλοῦστατα εἰς τὸ περιώριον: «Τὸ εἶδα!» ἔπειτα μετὰ ἀναπελαυμένην τὴν συνείδησιν ὅτι ἐξετέλεσαν πιστῶς τὸ περιηγητικὸν καθήκον των πηγαίνουσιν εἰς ἄλλο μνημεῖον διὰ νὰ αἰσθανθῶσιν πρὸ αὐτοῦ ὅτι τοῖς ὑποδειξίει ὁ ἐρυδρὸς των σύμβουλος.

Τὰ ξενοδοχεῖα τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος πληροῦνται ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· χθὲς ἀφίκετο ὀλοκλήρην κερβάνιον ἀμερικανίδων, εἰκοσιπέντε τὸν ἀριθμὸν, περιηγουμένων τὸν κόσμον ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἐνὸς διοπτροφῶρου. Ἐν τούτοις οἱ Ἕλληνες δὲν ἔμαδον ἀκόμη τὴν τέχνην τοῦ ἐκμεταλλεύεσθαι τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως ἢ τὴν φήμην τῶν περιωνύμων καλλιτεχνημάτων. Οἱ Ἕλβετοι πρὸ πάντων καὶ ἔπειτα οἱ Ἰταλοὶ ἀνήγαγον εἰς ἀληθῆ ἐπιστήμην τὸ προσελκύειν ξένους καὶ ζῆν ἐκ τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα ἀφίνουσιν οὗτοι κατὰ τὴν διαμονὴν των. Ὄταν συντελεσθῆ ἡ μεγάλη γραμμὴ τῶν συνόρων, ὅταν αἱ Ἀθῆναι συνδεδῶσι σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Γαλλίας, Αὐστρίας, καὶ Γερμανίας, ὅταν ἡ εἰς Ἑλλάδα ἔλευσις δὲν δὴ λογίζηται ὡς αὐτόχρημα ἐπιχείρησις καὶ τὸ ἑλληνικὸν βασίλειον παύσῃ πλέον νὰ λογίζηται ὡς ἀπομακρυσμένη Ἀνατολή, ὡς Orient, τότε βεβαίως περισσότερας μορφᾶς δὴ ἴδωσι τὰ μάρμαρά μας, περισσότερας ἀλλογλώσσους ἐπιφωνήσεις δ' ἀκούωσι τὰ ἀγάλματά μας, περισσότερους μιλόρδους δὴ μετακομίζωσιν οἱ ἀραξηλάται καὶ περισσότερα ψευδῆ ἀρχαῖα δὴ πωλώσιν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι.

Αί πρός συντέλεσιν τῆς γραμμῆς ταύτης ἐργασία ἐξακολουθοῦσι συντόμως· παρά τὴν Λαμίαν, ἐγγὺς τοῦ χωρίου Μπράλλου πρόκειται νὰ διαρρηθῇ ὄρος· ὥστε δ' ἀποκτήσῃ καὶ ἡ Ἑλλάς μας σήραγγας, ὅφ' ὧς δὲ διέρχωνται αἱ ἀμαρσοτοιχίαι· ἡ ἀτμάμαξα δὲ εἰσορμᾷ εἰς τὸ μαῦρον, χαίνον στόμα, οἱ ὑπάλληλοι τοῦ σιδηροδρόμου δ' ἀνάπτωσι τὰ φῶτα, δὲ παρέρχονται πέντε, δέκα, μακρὰ, ἀτελεῦτητα λεπτὰ καὶ ἔπειτα δὲ φαίνεται τὸ γλυκὺ καὶ παρήγορον φῶς, ἡ «ἀκτίς ἡλίου, τὸ κάλλιστον φῶς» τοῦ Σοφοκλέους.

Ὁ Σοφοκλῆς μοι ἐνθυμίζει τὰ μαθητικά μου ἔτη, ταῦτα τὰ διδακτικά βιβλία καὶ οὕτω διὰ τοῦ συνειρημοῦ τῶν ιδεῶν μοι ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν ἡ θορυβώδης καὶ ζωηρὰ συζήτησις, ἣτις ἀπασχολεῖ ἐν Ἀθήναις τοὺς συγγραφεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους.

Γνωρίζεις τί εἶνε τὰ διδακτικά βιβλία, ἐν Ἑλλάδι ἰδίως· φυλλάδες, κακοτυπωμέναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μὲ φύλλα ἀρραφα καὶ διασκορπιζόμενα ἐκ τῶν χειρῶν ἢ ἐσταχυωμέναι οὕτως ὥστε νὰ ἐνθυμίζωσι τὰς χονδρὰς ραφὰς ἐμβαλωματοῦ· εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδέποτε ἐπέστησες ἐπὶ τῶν βιβλιαρίων τούτων τὴν προσοχὴν σου· ἐξ ἀπαντος δὲ ἐθεώρεις αὐτὰ προϊόντα ἀπλῆς τυπογραφικῆς βιομηχανίας ὅπως τὸν ὄνειροκρίτην, τὸν Μπελτόλδον, τὰς Συλλογὰς τῶν Λιανοτραγοῦδων, κτλ. καὶ τι ἀδέσποτον, οὐ ἡ ἀξία ἀποτελεῖται μόνον ἐκ τοῦ χάρτου καὶ τῆς μελάνης καὶ οὐ τινος ἰδιοκτητῆς καθίσταται ὁ ἐντυπῶν διὰ τῶν στοιχείων τοῦ τυπογραφείου τοῦ τὴν μελάνην ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Ἄλλ' αὐτὰ τὰ μικρὰ καὶ ταπεινὰ βιβλιάρια ἔχουσι πολὺ μεγάλην σημασίαν· ἄλλως τε εἰς τὸν αἰῶνά μας ἡ σπουδαιότης ἀπὸ τῶν μεγάλων μετηνέχθη εἰς τὰ μικρὰ· τὰς ἀλληλοδιαδόχους μεταμορφώσεις τῆς σφαίρας μας νομίζεις ὅτι ἐξέτέλεσαν τὰ ἡφαίστεια, οἱ μεγάλοι κατακλυσμοί; Ἡ μεταβολὴ αὕτη εἶνε ἔργον τῶν ἀνωτέρων καὶ ἀδιοράτων, τῶν μικρῶν κόκκων ἀμμου οὗς ἐκύλισε τὸ ὕδωρ ἐπὶ ἀναριθμήτους αἰῶνας· οἱ βράχοι τοῦ κοραλλίου κατέστησαν ἡπειροὶ διὰ τῆς ἐργασίας ἐν τῷ βάθει τοῦ ἄκεανου ἐργαζομένων ζωαρίων. Μήπως τὸ ἔργον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἡμῶν δὲν εἶνε ἐμπεισιθευμένον εἰς ἀόρατα μικροσκοπικὰ ὄντα;

Πανταχοῦ τὰ μικρὰ· ἐν τῇ βαθμιαίᾳ πορείᾳ τῆς δημιουργίας ἢ ἐν τῇ ἀνεξίσει τῶν κοινωνιῶν. Οἱ μεγαλύτεροι μυθιστοριογράφοι τοῦ αἰῶνος, ἡ Ἐλλιοτ, ὁ Δίκενς, ὁ Δοστογιέβσκι, ὁ Ζολά δὲν μελετοῦν τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς πρίγκιπας ἀλλὰ τοὺς ταπεινοὺς, τοὺς ἀποκλήρους· οἱ ἱστορικοὶ τῆς ἑκατονταετηρίδος ἡμῶν δὲν ἀναπλάττουσι τὸ παρελθὸν διὰ τῆς διηγήσεως ἀνεκδότων τῆς ἀβλῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀντιλήψεως καὶ ἀναπαραστάσεως τῶν τάσεων καὶ τῶν παθημάτων τῶν λαῶν, ἐν οἷς ἐκφραίνεται χαρακτηριστικῶς τὸ πνεῦμα τῶν φυλῶν.

Μὴ τὸ μέγιστον κοινωνικὸν πρόβλημα δὲν ἀποτελεῖ ἡδὴ ἡ σχέσις τοῦ κεφαλαίου πρὸς τὴν ἐργασίαν; τὸ μέγαρον διαπραγματεύεται μὲ τὴν καλύβην· αἱ ἐκάστοτε ἀπεργίαι, αἱ διεκδικήσεις τῶν δικαιωμάτων, ἡ ὑπόκωφος καὶ ἀνήσυχος ἐξέγερσις τῶν κάτω κοινωνικῶν στρωμάτων ἀναγγέλλουσι πανταχοῦ ὅτι καὶ οἱ μικροὶ θέλουσι νὰ ἴδωσιν ἥλιον.

Εἰς τοιοῦτους χρόνους, φίλε μου, τὰ βιβλιάρια ταῦτα παντὸς ἄλλου εἶνε ἀξία ἢ περιφρονησεως· ἡ σημασία τῶν, ἡ ἐπίδρασις τῶν εἶνε μεγάλη καὶ βαθεῖα· αὐτὰ

ἀναλαμβάνουσι νὰ δώσωσι τὴν ὀριστικὴν διεύθυνσιν εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, ν' ἀπαρτίσωσι τὸ κεφάλαιον τῆς συνειδήσεως τῶν ὁμάδων ἐξ ὧν συλλήβδην ἀποτελεῖται ὁ λαός· ἡ συγγραφή τῶν φαίνεται εὐκόλος, ἀλλ' εἶνε εὐκόλος μόνον εἰς τοὺς ἀμαθεῖς, τοὺς ὁποίους οὐδὲν δεσμεύει· οἱ ἄλλοι ἐργάζονται κατὰ μικρὸν καὶ ἐπιτόμως· πᾶσα ἡ ἐργασία τῶν σοφῶν οἵτινες ἐπὶ ἔτη μακρὰ ἐμελέτησαν τοὺς νόμους τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, τὰς διὰ τῶν αἰῶνων ἀποπειρας πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, οἵτινες διετύπωσαν τὸν σκοπὸν τῶν ἐθνῶν καὶ τοῦ ἀτόμου καὶ ὑπέδειξαν τὰ μέσα τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ἀνθρώπινου ιδεώδους, πᾶσα αὕτη ἡ ἐργασία ἀποτελεῖ τὴν θεμελιώδη βάσιν τῶν βιβλιαρίων τούτων· διὰ νὰ ἔχωσι λόγον ὑπάρξεως πρέπει νὰ στηρίζονται ἐπὶ τῶν νόμων τῆς ἀτομικῆς καὶ ἐθνικῆς ψυχολογίας, ἐπὶ τῶν ἀπαρεγκλίτων ἀξιομάτων τῆς ἠθικῆς, ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς διδακτικῆς· ἄλλως πρέπει νὰ στοιβαχθῶσι εἰς μεγάλους σωροὺς καὶ νὰ καῶσι. Ἡ εὐδύνη τῶν εἶνε μεγάλη· ἄλλοτε ἦτο βαρεῖα ἢ ἐντολὴ τῶν παιδαγωγῶν τῶν μελλόντων βασιλέων, διότι τὰ πάντα ἔκειντο ἐν γούνασι τῶν βασιλέων. Τώρα βαρεῖα εἶνε ἢ εὐδύνη τῶν παιδαγωγῶν τῶν λαῶν· διὰ τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας σήμερον ἢ θέλεις τῶν λαῶν φθάνει παρά τοὺς πόδας τοῦ θρόνου καὶ ὁ σκηπτοῦχος ἀναξ δὲν δύναται νὰ τὴν συντρίψῃ· ἐξετάζων τις τὴν ἀλληλεπένδετον σειρὰν τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων βλέπει ὅτι ἡ τροπὴ τῆς πολιτείας, ἢ ἀκολουθοῦσι τὰ συνταγματικὰ ἔθνη δὲν δίδεται ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω ἀλλ' ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω· ἡ κυβερνήσις χώρας τινὸς ἀξίζει ὅ,τι ἀξίζει ἢ πλειονοψηφία τῶν ἐκλογέων τῆς. Τίς λοιπὸν ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος τοῦ δὲν δὲ φροντίσῃ περὶ τοῦ φωτισμοῦ τῶν ὁμάδων, δὲν δὲ φροντίσῃ περὶ τῶν μέσων ἅτινα δύνανται νὰ τρέψωσιν ἐπ' ἀγαθῆ τὴν φοβερὰν αὐτὴν δύναμιν, τὸ τεράστιον αὐτὸ ἄθροισμα τῆς θελήσεως;

Ἄλλ' ἐν Ἑλλάδι οἱ τοιοῦτοι μήστωρες δὲν ἐλλείπουσι· τὸ δυστύχημα ἴσα ἴσα εἶνε ὅτι ἀφθονοῦσι· πᾶς διδασκαλισκὸς μόλις ἐξελεθῶν τοῦ ὄφου τοῦ μετεβάλλετο μέχρι πρό τινος εἰς συγγραφεᾶ· αἱ στεναὶ καὶ συγκεχυμένα ἰδέαι τοῦ συναπρητίζοντο εἰς βιβλίον· καὶ μετὰ τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος τοῦ ἔργου ἤρχιζε τὸ βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικόν· ἰκεσία, ἐπικλήσεις μέσων, ραδιουργία, τὰ πάντα ἐτίθεντο εἰς ἐνέργειαν πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ βιβλίου.

Οὕτω τὸ πνεῦμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἦτο εἰς τὴν διάθεσιν μερικῶν φυλλαδοεπιχειρηματιῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνευ ἐξελέγξεως ἐξήσκουν ἀνενόχλητοι πρὸ τῆς ῥινὸς τοῦ Κράτους τὴν κερδοφόρον χειροτεχνίαν τῶν.

Ὅταν διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ διαγωνισμοῦ ἐθεσπίσθη ἡ ἐξελέγξις καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐγκρισίς τῶν διδακτικῶν βιβλίων, ταραχὴ καὶ ἀπελπισία κατέλαβε τὸ στρατόπεδον τῶν φυλλαδοποιῶν· μόνον εἰς τὸ σκότος ἠδύναντο νὰ ζῶσι ὡς αἱ κουκουβάγια, ἠδύνατον νὰ ὑπομείνωσι τὸ φῶς, καὶ ἀπεσώθησαν εἰς τὸ σκότος τῶν μετὰ σχετλιασμῶν καὶ ἀπασιῶν προρρήσεων.

Τὰ πράγματα ἀπέδειξαν ὅτι οἱ φυλλαδοῦμποροι ἦσαν κακοὶ προφήται ὡς ἦσαν καὶ κακοὶ συγγραφεῖς.

Ἐπελδοῦσης πρὸ μικροῦ μεταβολῆς τῆς κυβερνήσεως οἱ βιβλιοχειρῶνακτες ἀνεδάρρησαν· πᾶς· δὲν δ' ἀνατείλη λοιπὸν πάλιν ἡ ποθητὴ ἐλευθερία νὰ δύναται νὰ

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ.

Εικὼν ὑπὸ Καρλά Freibach.

γράφη τις άνεξελέγκτως δι,τι και όπως θέλη, και έπειτα να φροντίξη διά παντοίων μέσων δερμιτών και άδερμιτών περι έκποιήσεως του έμπορεύματος;

Εύτυχώς υπάρχουν άνδραποι υγιείς τον νοούν, πονούντες τον τόπον, συναισθανόμενοι την ευθύνην ην υπέχουσιν οι γράφοντες τα βιβλιάρια, περι ών ώμίλησα άνωτέρω, και ή εν τω Βαρβακείω συνελθούσα

μεγάλη συνέλευσις διδασκάλων και παιδαγωγών και πολλών άλλων λογίων απέφασκε παμφηφει σχεδόν να έκφράση ευχήν εις την Κυβέρνησιν περι διατηρήσεως του διαγωνισμού: τουτ' έστι του ύψηλου έλέγχου του Κράτους.

Σε άσπάζομαι

Παρεπίδημος.

ΕΑΡΙΝΑ ΚΥΜΑΤΑ.

Μοδιστόρημα υπό ΙΒΑΝ ΤΟΥΤΡΕΝΙΕΦ.

(Τέλος.)

Έξηκολούθησαν τον δρόμον των. Με μίαν μόνην ισχυράν κίνησιν της χειρός έφρυσεν ή Μαρία Νικολάγεβνα την κόμην της προς τα πίσω. Έπειτα παρετήρησε τα χερσικά της και τα εξέβαλε.

«Τα χέρια μου θα μυρίζουν από πεσσι» ειπεν «άλλα δεν σάς περάζει, — αλήθεια;»

Η Μαρία Νικολάγεβνα έμειδισσε, και ο Σανιν φασάτως. Η μανιφόδη αυτή ίσπαστική έκδρομη έφαινετο ότι τους συμφιλώσεν επί τέλους.

«Πόσων ετών είσθε;» ήρώτησεν αφηνής ή Μαρία Νικολάγεβνα. «Εικοσιδύο.»

«Τι λέτε; Κ' εγώ είμαι είκοσιδύο. Είνε ευτυχής ηλικία. Προσθέσατε αυτές τες δύο ηλικίες μαζί και μένει ακόμη πολύ έως τον καιρόν έκείνον, όπου αρχίζει ο άνδρας να γηράζει. Άλλα τι ζήση που είναι! Είμαι κόκκινη;»

«Όσάν παπαρούνα!» Η Μαρία Νικολάγεβνα άπέμαξε το πρόσωπόν της με το μαν- δίλιον.

Όταν φθάσαμε μέσα 'ς το δάσος, θα εβρουμε φρεσκάδα. Ένα παλαιό δάσος είνε ψάν ένας παλαιός φίλος. Έχετε φίλους;»

«Ο Σανιν έκάεφθη επί τινας στιγμάς, και είτα άπήνησε:

«Ναι, άλλα όλίγους μόνον. Έν τούτοις δεν έχω κανένα άλλ- δινον φίλον.»

«Εγώ έχω αληθινούς φίλους — μόνον πώς δεν είναι πα- λαιοί. Παραδειγματός χάριν το άλογο — είναι κι αυτό φίλος. Με πόση προσοχή μάς βαστά και μάς φέρνει! Ό, τι ώραία που είναι εδώ! Και είνε δυνατόν, να άναχωρήσω μεθαύριο για τα Παρίσια;»

«Ναι . . . Είνε δυνατόν;» έπανελάμβανεν ο Σανιν.

«Και σεις για τη Φραγκφορτη;»

«Αι . . . — εις το όνομα του Θεού! Άλλα ή σημερινή ήμερα είνε όλη ιδική μας . . . ιδική μας . . . ιδική μας!»

Οι ίπποι είχαν έλθη έως εις την αρχήν του δάσους. Τώρα εισεχώρησαν. Η βαδεία, μαλακή σκιά τους περιεκάλυπε πανταχούθεν. «Ό! Έδώ είνε παράδεισος!» έφώναζεν ή Μαρία Νικολάγεβνα.

«Άς προχωρήσουμε ακόμη βαθύτερα 'ς τον ίσκιον, Σανιν.»

Έλαφρώς φυσώντες και σείοντες τας κεφαλάς εισεχώρησαν οι ίπποι «ακόμη βαθύτερα 'ς τον ίσκιον». Η άτραπός, την οποίαν ήκο- λούδουν, έλαβεν αφηνής μίαν καμπήν και ήγαγεν αυτούς εις τινα άρκούντως στενόν διάδρομον. Αι χθαμαλά κέδροι, ή πέτρις, αι ρητι- νώδεις πεύκαι, και τα μαρμαρένα περσινά φύλλα έπλήρουν την άτμόσφαιραν ισχυρό άποναρκωτικό άρώματός. Άλλ' εκ των βωγ- μών των μεγάλων πετρών βράχων έκήρχετο δροσιστικόν, άνα- ψυκτικόν πνεύμα. Έκατέρωθεν της στενής οδού ύψοντο κατά δια- στήματα στρογγυλωτοί σωροί χωράτων, κεκαλυμμένοι υπό πρασίνων βρύων.

«Hälte!» έφώναζεν ή Μαρία Νικολάγεβνα, «θέλω να καθίσω έπάνω εις αυτό το βελουδένιο ταπέτο και να ήσυχάσω. Βοήθησέ με να κατέβω.»

«Ο Σανιν έπήδησε κάτω από του ίππου και έσπευσε προς αυτήν. Αδελή έστηρίχθη επί των ώμων του, και με έν έλαφρόν πήδημα έπά- τησεν επί του εδάφους και εκάθισεν επί ενός εκ των βρούσκεπών έκείνων λοφίσκων. Ο Σανιν κρατών εκ των ήνιων άμφοτέρους τους ίσκιους έμεινε όρθιος ένάπιόν της.

Η Μαρία Νικολάγεβνα έστρεψε προς αυτόν τα βλέμματά της. «Σανιν, μπορείτε να λησμονήσετε;»

«Ο Σανιν ένδυμήθη έκείνο το όποιον είχε συμβη τη προτεραία έσπερά εν τη άράξη.

«Είνε έρώτησις αυτή ή μομφή;» ειπε.

«Ποτέ εις όλη μου την ζωή δεν είχα να μεμφώ κανένα. Είπατε μου . . . πιστεύετε τα μάγια;»

«Τι;»

«Τα μάγια . . . τα μάγια του έρωτος — ξέρετε; έκείνα που βρίσκονται 'ς τα τραγούδια μας, 'ς τα ρωσικά τραγούδια του λαού . . .»

«Α! αυτά έννοείτε!» ειπεν ο Σανιν βραδέως.

«Ναι, αυτά τα μάγια έννοώ. Έγώ τα πιστεύω . . . Και σεις επίσης θα τα πιστεύσετε.»

«Μάγια . . . Μάγια του έρωτος . . .» έπανελάμβανεν ο Σανιν. «Τα πάντα είναι δυνατά 'ς αυτόν τον κόσμο. Προτήτερα δεν τα έπιστενα . . . άλλα τώρα τα πιστεύω. Βλέπω τον έαυτό μου πολύ διαφορετικό . . .»

Η Μαρία Νικολάγεβνα έγεινε σύννους και έστρεψε τα βλέμ- ματα εις τα περίξ.

«Αυτός ο τόπος εδώ . . . μου φαίνεται πώς τον γνωρίζω. Σανιν, κυτάξτε μιá στιγμή, αν εβρισκεται όπως από έκείνο το δέν- τρο ένας κόκκινος ξύλινος σταυρός.»

«Ο Σανιν άπεμακρόνθη κατά τινα βήματα.

«Ναι», ειπεν, «ο σταυρός είνε εκεί.»

Η Μαρία Νικολάγεβνα έμειδισσε.

«Α, ώραία! Ξέρω που είμαστε. Έως τώρα δεν έχασαμε το δρόμο. Τι χτύπος είν' αυτός; Μήπως είνε κανέναν ζυλοκόπος;»

«Ο Σανιν έκήτασε διά του βλέμματός το πυκνόν μέρος του δάσους.

«Ναι . . . είν' ένας άνδρας, που κόπτεται τα ξηρά κλαρία.»

«Πρέπει να σιάξω τα μαλλιά μου» ειπεν ή Μαρία Νικολά- γεβνα «Αν μ' έβλεπε έτσι καθώς είμαι, είμπορούσε να λάβη κακές ύποψιες.»

«Έλαβε τον πύλον από της κεφαλής της και ήρχισε να πλέκη την μακράν της κόμην, σιωπηλή και σοβαρά. Ο Σανιν ίστατο είσείτι έμπροσθέν της . . . Αι άρμονικά γραμμικά του σώματος της διεγράφοντο εδκρινώς υπό τας σκοτεινάς πτυχάς του φορέματος.

Είς εκ των ίππων έσεισθη αφηνής όπισθεν του Σανιν. Και αυτός ο ίδιος ήρχισε να τρέμη άκουσίως καθ' όλα του τα μέλη. Τα πάντα έν αυτό έβρισκοντο έν συγχύσει: τα νεύρα του ήσαν τεταμένα ως αι χορδαί μουσικού όργάνου. Δεν έψεύδετο ότι ειπεν ότι βλέ- πει τον έαυτό του πολύ διαφορετικό.

Πραγματικώς ήτο άσφα μαγευμένος. Ολόκληρος ή ψυχή του συνεκεντρούτο εις μίαν μόνην σκέψιν, εις μίαν μόνην έπιθυμίαν . . .

Η Μαρία Νικολάγεβνα έφρυσε προς αυτόν έν βλέμμα δια- περαστικόν.

«Έτσι, τώρα τα πάντα είναι έν τάξει» έψιθύρισε και έφώρεσε τον πύλον της. «Δεν θέλετε να καθίσετε; Έδώ, κοντά μου. Όχι, περι- μένετε ακόμη . . . Μην καθίσετε . . . Τι είν' αυτό;»

Διά των κορυφών των δένδρων, διά της άτμοσφαιρας ήκοόετο ύπόκωφος, διαρκής κρότος.

«Βροντή να είν' αυτό;»

«Φαίνεται να ήτο βροντή.» άπεκρίθη ο Σανιν.

«Α, τότε για μάς θα είν' αυτό έορτή, αληθινή έορτή και πανή- γυρις! Αυτό ήτο το μόνον ό που μάς έλειπε!»

«Ο ύπόκωφος κρότος ήκούεθη εκ δευτέρου, έγεινεν ισχυρότερος και έληξεν ως δυνατός πάταγος.

«Bravo! Da capo! Ένδυσεσθε έκείνο, το όποιον σ'αξ διηγήθην χθές εκ της Αινειάδος; Και έκείνοι φασάτως έν τω δάσει κατε- λήφθησαν από καταγίδος. Άλλα πρέπει να ζήσουμεν σκέπην.»

Ταύτα είκοσος έσκημάθη ταχέως.

«Φέρετέ μου το άλογο εμπρός . . . Δότε μου το χέρι σας.

«Έτσι. Δεν είμαι βαρεία.»

«Όσάν πτηνόν άνεπήδησεν επί του έπιπτιου. Ο Σανιν φασά- τως άνέβη επί του ίππου.

Θέλετε να έπιστρέψωμεν;» ήρώτησε μετά τινας διαταγούς.

«Νά έπιστρέψωμεν;» άντηρώτησεν ή Μαρία Νικολάγεβνα βρα- δέως και συνέτεινε τα ήνία. «Ακολουθείτε έμέ!» διέταξε με ταχύ, άπότομον ύφος.

Και ήλασε τον ίππον πάλιν εις την οδόν, διέβη πλησίον του έρυθρου σταυρού, κατέβη κάτω εις την στενήν άτραπόν μέχρι του μέρους ένθα διεσταυρούτο ή' άλλης άτραπός, είτα έστρεψε προς τα δεξιά και ήλασε πάλιν προς την άνωφέρειαν . . . Έγνώριζε προδήλως, που ήγεν ή οδός — ο δε Σανιν έχώνετο όλονέν βαδύ- τερον εις το πυκνόν δάσος. Η Μαρία Νικολάγεβνα δεν έπρόφερε οδδδ λέξιν, δεν μετέστρεψε οδδδ προς στιγμήν την κεφαλήν, άλλα με ήθος έπιτακτικόν έκηκολούθει τον δρόμον της όλονέν περαι- τέρω. Και ο Σανιν την ήκολούθει, εδπειθής, ύπήκοος, τεταπεινω- μένος και οδδδ σπινθήρα δελήσεως έχων έν τη νεναρκαμένη καρ- δια του. Ηρχισε να ψηχαλιζει. Έκείνη άφρυνε τον ίππον προς μεξωνα ταχύτητα — και έκείνος δεν έμεινε όπισω. Επί τέλους διέκρινε μετξύ των νεαρών βαδισμασίνων βρυών παρά τινη προ- εξέχοντι και μελανίζοντι βράχφ πεινιχράν τινα καλύβην με θύραν χαμηλήν έν τω σχοινοπλέκτω τοίχφ . . . Η Μαρία Νικολάγεβ- να ήλασε τον ίππον της διά μέσου των πυκνών θάμων, έπήδησε κάτω και σταματήσασα παρά το κατώφλιον της θύρας μετεστράφη προς τον Σανιν και έψιθύρισεν: «Αινεία!»

Τέσσαρας ώρας μετά ταύτα ή Μαρία Νικολάγεβνα και ο Σαν- νιν, ακολουθούμενοι υπό του ίπποκόμου, όστις ήτο άποκοιμημένος επί του ίππου του, έπέστρεψαν εις Βειοβάδην. Ο κύριος Πολοσόφ ύπεδέχθη την οζυγόν του κρατών έν τη χειρι την προς τον έπι- στάτην έπιστολήν. Ότε παρετήρησε με έταστικόν βλέμμα την γυ- ναϊκά του, προσέλαβεν άμέσως σκυδρωπήν όψιν και έψιθύρισε με- ταξύ των οδόντων του:

«Μήπως έκέρρα;»

Η Μαρία Νικολάγεβνα άντι πάσης άπαντήσεως ύψωσε τους ώμους.

Κατά την αυτήν ήμεραν, δύο ώρας βραδύτερον, ο Σανιν χα- μένος και κατεστραμμένος ίστατο ένάπιόν της έν τω ιδικφ του δω- ματιφ

«Ποθ θέλεις να πάς;» ήρώτησεν αυτόν ή Μαρία Νικολάγεβνα.

«Στα Παρίσια ή 'ς τη Φραγκφορτη;»

«Θά πάω εκεί που πάς εσύ — και θα μείνω κοντά σου όσον να με διώξης» ειπε πλήρης άπελπισίας, και γονυπετήσας ήσάσθη τας χείρας έκείνης, της οποίας έγεινε σκλάβος.

Έκείνη απέσυρε τας χείρας της και έπέδηκεν αυτές επί της κεφαλής του και ήρχισε με όλα της τα δέκα δάκτυλα να μαλάξη την κόμην του. Βραδέως έτύλισσε περι τους δακτύλους της την μα- λακήν και βουστρυχάθη κόμην του και άνωρθόετο έν όλφ αυτής τφ άναστημάτι. Θριαμβευτικόν μειδίαμα έκλανάτο περι τα χείλη της, οι δε εδφώς ήνεωγμένοι και άστράπτοντες όφθαλμοί της έδεικνυον μόνον την έκφρασιν της άσπλαγχνίας και του κόρου. Τιοούτους όφθαλμούς πρέπει να έχη ο γύψ, όταν βυθίξη τους δυναχάς του εις τας πλευράς του θύρατός του.

Αυτά ήσαν αι άναμνήσεις, αίτινες έπλημμύριζον τον νοούν του Δημήτρι Σανιν, ότε έν τη ήμερία του δωματιου του άναβιρών τα παλαιά χειρόγραφα και τας έπιστολάς ήρε μετξύ αυτών και τον γρανατοκόλλητον σταυρόν. Τα περιγραφέντα συμβάντα παρουσιάζοντο ζώντανά το έν μετά το άλλο πρό του πνευματικού του όφ- θαλμού . . . άλλα ότε έφθασεν εις την στιγμήν, καθ' ην άνηθ- θυνε προς την κυρίαν Πολοσόφ την ταπεινωτικήν ταύτην παράκλησιν, καθ' ην έπεσε πρό των ποδών του γυναιου έκείνου, καθ' ην ήρχισεν ή δουλεία του — τότε άπεστράφη από των εικόνων ας είχαν άνα- καλέση εις την μήνην του, και δεν ήδελε πλέον να ένδυμήςται

τίποτε. Όχι όει ή μήνην του τον έκκατέλιπε — ο όχι! έγνώριζε πολύ καλά τι είχαν έπακολουθήση την στιγμήν έκείνην — άλλ' ή αισχόνη τον έπαιγε, ακόμη και τώρα μετά παρέλευσιν τσοστών ετών. Έφοβείτο το φρικάλιον συναισθήμα της προς έαυτον περι- φρονήσεως, το όποιον εξ άπαντος ως κύμα θα τον έκάλυπε και θα κατέπνιγεν έν αυτό πάντα τα άλλα αισθήματα, αν δεν έκέ- βαλλεν εις την μήνην του στιγμήν. Άλλα όσον και αν ήγωνίζετο να καταπνίξη τας άναμνήσεις, αίτινες εισέφρυνον εις το πνεύμα του, δεν κατάφθωνε τίποτε. Άνεμνησθετο το έλευσινόν, το κλαψιά- ρικο, το πλήρες ψεύδους, το οικτρόν και δδλιον γράμμα, το όποιον οδδέποτε έλαβε μίαν άπάντησιν . . . Νά έφανισθή ένάπιόν της, να έπιστρέψη προς αυτήν — μετά τιαύτην άπάτην, μετά τιαύτην προδοσίαν — Οδδέποτε! Έναντίον τιοούτου διαβήματος κατέξανι- στατο πών έναπομείναν έτι εις αυτόν ίχνος συνειδήσεως και φιλο- τιμίας! Και έπειτα, μήπως δεν άπέλεσε πσσαν εις έαυτον πεποι- θησιν και πάντα σεβασμόν προς την ιδίαν βούλησιν; Μήπως ήδόνατο να έγγυηθή περι του έαυτου του διά το μέλλον;

Ο Σανιν ένδυμήθη προσέτι, ότι έπεριψε — ο αίσχος! — τον όπηρέτην του Πολοσόφ εις Φραγκφορτην διά να πάρη τα πράμματά του ένδυμήθη ότι έν τη δουλφ άνησυχία του μίαν μόνην σκέψιν είχε, πώς να φύγη όσον το δυνατόν γρηγορώτερα εις Παρίσιους, εις Παρισίους ένδυμήθη ότι κατά διαταγήν της Μαρίας Νικολάγεβνας έταπεινώθη μάλιστα και έξευτελιόθη ένάπιον αυτού του Πολοσόφ, αυτός του Ιππολίτου Σιδωριτς Πολοσόφ, και έθίφρευσε χαμερπώς την εβνοιάν του, και ήγαγκάσθη μάλιστα να προσποιήται μωρίας φιλοφροσύνας και προς αυτόν τον Δένχωφ, αν και εις τον δάκτυλον αυτού παρετήρησε όμοιότατον σιδηρόν δακτυλίδιον, όσον και αυτός είχε λάβη ως δώρον παρά της Μαρίας Νικολάγεβνας.

Έπειτα τφ έπήλθον έτι άλγεινότεραι άναμνήσεις . . . Ο όπηρέτης του ξενοδοχείου τφ παρουσιάζει έν έπισκεπήριον, και επί του έπισκεπηριου τούτου άναγινώσκει τας λέξεις: Παγχαλένε Τσιππάτολα, αβλικός άουδός της Αυτού Βασιλικής ύψηλότητος, του Δουκός της Μοδένης! Έρωπν προσπαθεί να κρυφθή από του γέροντος, δεν δένεται όμως ν' άποφύγη την συνάντησιν αυτού έν τφ διαδρόμφ του ξενοδοχείου — και βλέπει ένάπιόν του έξωρ- γισμένον πρόσωπον υπό την άκατάστατον βουστρυχάθη κόμην, και οι γερωντικοί όφθαλμοί σπινθηροβόλον και λάμπουν ως άναμμένα κάρβουνα, και αυτός ο Σανιν άκοιει άπειλητικώς κραυγάς και άφράς φρικαλέας: «Maledizione!» (Κατάρα!) . . . Codardo! Infame tra- ditore! (δελιέ! άτιμε προδότη!)

Ο Σανιν κλείει τους όφθαλμούς και σείει την κεφαλή, ως ει προσπαδών εκ νέου ν' άποσοβήση άφ' έαυτου τας δεινάς άνα- μνήσεις, άλλ' εις μάτην! Βλέπει τον έαυτόν του καθισμένον επί του στενοδ έμπροστίου θρανίου της άμάξης, ένφ ή Μαρία Νικολά- γεβνα και ο Ιππόλυτος Σιδωριτς Πολοσόφ ζεντολογιούνται άνέντως καθήμενοι επί των μαλακών έπιστρωμάτων του όπισθίου θρανίου έν τφ βάθει της άμάξης. Τέσσαρες ίπποι ερχόσυν όμοίως καλαπίζοντες άνά την λιθόστρωτον οδόν της Βειοβάδης και άπα- γουσιν αυτούς εις Παρίσιους! — εις Παρίσιους! Ο Ιππόλυτος Σι- δωριτς τρώγει έν άσίδι, το όποιον αυτός ο Σανιν έκροθυμήθη να τφ έκλεψαη, ένφ ή Μαρία Νικολάγεβνα τον κυτάζει και κρυφο- γελά — με μειδίαμα, το όποιον γνωρίζει ήδη αυτός, ο τώρα δούλος της — με μειδίαμα δεσπότου, άπολότου κυρίου.

Άλλά, Θεέ Παντοδύναμε! εκεί πέρα εις την γωνίαν της οδού, οχη μακράν της πόλης της πόλεως — δεν είν' αυτός ο Πανταλέων που στέκεται; και ποιος είν' αυτός ο άλλος, κοντά του; ο Αιμίλιος; Ναι αυτός είνε, ο Αιμίλιος, ο ένδοσιώδης λάτρις και θαιμασής του, ο άκριβός νεαρός του φίλος! Ακόμη πρό όλίγων ήμερών ή νεαρά αδελφή καρδια τον έλάτρευσε ως ήρωα, ως το ιδεώδες του άν- δρός — και τώρα μίσος μόνον και περιφρόνησιν άποπνεί το εγγε- νέ, το άφρόν, το άφραϊον τούτο πρόσωπον (ναι, ήτο τσοσν άφραϊον, ώστε προσέιλιασε την προσοχήν και ατέλης της Μαρίας Νικολά- γεβνας, ήτις παρετήρησε αυτό θαναμάζουσα διά του παραθυριου της άμάξης.) Οι όφθαλμοί του — πόσον όμοιάζουν με τους όφθαλμούς της — είνε κρυφωμένοι επί του Σανιν, και τα συνεφγμένα χείλη του διανοιγονται αφηνής, όπως έκσφενδονιάσσει κατ' αυτού κατά- ραν

Και ο Πανταλέων έκτεινεί την χείρα και δεικνύει τον Σανιν — και εις ποιον τον δεικνύει; Είς τον σκόλον Ταρτάλιαν, ο όποιος ίσταται πλησίον του. Και ο Ταρτάλιος γαυγίζει κατά του Σανιν και αυτό δε το γαύγισμα του τιμιού κινός ήχει ως άνησφορος όνει- διαμός εις τα όφθα του Σανιν . . . Φρικαλέα εικόνα!

Κ' ερεται ο βίος εν Παρισίοις — και όλα αι ταπεινώσεις και οι εξουτελισμοί, και όλα τα άτιμητικά βάσανα, τα όποια ανάγκασται να υποφέρει ένας σκλάβος, ο όποιος δεν έχει ούτε καν το δικαίωμα να είναι ζηλδύτος ή να παρακονεδη, και ο όποιος επί τέλους άπορίσκειται ως σκλάβον, ως καταλατωμένο ένδωμα...

Και έπειτα η εις την πατριδα έκάνοδος, ο μονήρης και φαρμακαρμένος βίος, αι μικροπρεπείς φροντίδες, η άσχημος και ματαία δράσις, μία μικρά και άκαρπος μεάνοια, μία έτι μικροτέρα και άκαρποτέρα λήθη, μία άόριστος άλλ' αδιάκοπος τιμωρία — τιμωρία, παραβλητέα προς άσχημον μόν άλλ' άνιατον νόσον, προς χρέος, το όποιον πληρώνεται από λεφτό σε λεφτό, και το όποιο όμως το μέγεθος εινε άνυπολόγιστον...

Το ποτήριον εινε πεπληρωμένο μέχρι στεφάνης — άρκει!

Πώς συνέβη, να μείνη εις την κατοχήν του ο μικρός σταυρός, τον όποιον η Τζέμμα τω είχε δωρήσει; Διατι δεν τον έστειλεν εις αυτην πατρίδα; πώς συνέβη, να μη πάση ποτέ εις τας χείρας του μέχρι της ημέρας ταύτης; Επί πολλάς, πολλάς ώρας εκάθητο βυθισμένος εις σκέψεις και, μολοντι ειχε διδαχθή υπό της πείρας τοσοῦτον έτών, δεν ήδύνατο άκόμη να έννοηση πώς εμπορέσει να έγκαταλείψη την Τζέμμαν, την όποιαν ειχεν άγαπήσει τόσον τρυφερώς, τόσον περιπαθώς — να την έγκαταλείψη, χάριν μιας γυναικός, την όποιαν εν γένει οδδέποτε ήγάπησε!

Τη έκομένη ήμέρη ένβραβον όλους τους γνωστούς και φίλους του εις εκκλησίαν δια της ειδήσεως, ότι σκοπεύει να αναχωρήσει δια το έξωτερικόν. Η ειδησις αυτη έπροξένησε μεγάλην άνησυχίαν. Ο Σανιν κατέλειπε την Πετρούπολιν εν τω μέσω δριμυτάτου χειμώνου, και μάλιστα καθ' όν χρόνον ειχεν έννοιασθή και έντρεπισθή δι' επίκλησιν μίαν λαμπράν κατοικίαν προσέτι δέ και θεωρείον εις το ίταλικόν θέατρον, όπου έμελλε να παίξη η Πάτερη — να αυτη η ίδια η Πάτερη! Οι γνωστοί και φίλοι του δεν ήδύναντο καθ' ουδένα τρόπον να έννοήσωσι ποια ήτο η κυρία αίτια της αίτησίδος ταύτης αναχωρήσεως, άλλ' οι άνδραποι δεν ειχαι συνειδησέναι να ποικεφαλοῦν πολὺν καιρόν δια ξένας υποθέσεις, και ότε πραγματικώς ο Σανιν άνεχώρησεν, ο μόνος όστις τον άπεχαίρεται εις τον σταυρόν του σιδηροδρόμου ήτο Γάλλος τις βάρπης, και μάλιστα με την έλπίδα να πληρωθῆ μικρόν τινα λογαριασμόν. — «pou un saute-en-bateau en velour noir, tout-à-fait chic!»

44

Ο Σανιν ειδοποίησε μόν τους φίλους του ότι αναχωρεί εις την άλλοδακίην, αλλά δεν τοις άνόμασε το μέρος, εις το όποιον έμελλε να μεταβῆ. Ο άναγνωστής δά μαντεύσει εύκόλως ότι ο Σανιν μετέβη άμέσως εις την Φραγκφορτην. Χάρις εις τους σιδηροδρόμους, οτινες διαυλακοῦσιν όλην την Εδρώπην, έφθασεν εκεί κατά την τεσάρτην ήδη ήμέραν μετά την αναχώρησιν του εκ Πετρούπολεως. Δεν ειχε πλέον επανίδη την Φραγκφορτην από του έτους 1840. Το ξενοδοχείον του «Λευκού Κίκνου» εβρίσκετο εισέτι εις την αρχαίαν του θέσιν και ήκμαζεν εισέτι όπως και πρότερον, αν και δεν έθεωρείτο πλέον ως ξενοδοχείον πρώτης τάξεως. Η Τζάλ, η κυριώτατη οδός της Φραγκφορτης, όλίγον ειχε μεταβληθῆ, άλλ' όχι μόνον η οικία της κυρίας Ροσέλλη, αλλά και ο δρόμος εις τον όποιον εβρίσκετο άλλοτε η οικία αυτη, ειχεν ήδη άφανισθῆ όλοτελώς. Ως παραφρων περιεφέρετο ο Σανιν περι τους τόπους, οτινες άλλοτε τω ήσαν τοσοῦτον γνωστοί — και τίποτε πλέον δεν ήδύνατο να αναγνωρίσει: Αι παλαιαί οικίαι ειχον έξαφανισθῆ, νείαι δέ όδοι με μεγαλοπρεπείς και στενάς συνδεδεμένας οικίας και κορυφάς εκάστας ειχον άνοιχθῆ εις την θέσιν των. Και εις τον δημόσιον κήπον, ένθα ο Σανιν μετά της Τζέμμας έσχε την τελευταίαν άπόφασίτικην συνδιάλεξιν, τά δένδρα ήσαν τοσοῦτον ηξήμηνα και τά πάντα τοσοῦτον ειχον μεταβληθῆ, ώστε ο Σανιν ήσθρει, αν πραγματικώς αυτός ήτο ο ίδιος εκείνος κήπος.

Τι να κάμη; Πώς και πού να ζητήσει πληροφορίας; Τριάκοντα έτη ειχον παρέλθῆ εκ του χρόνου εκείνου. Δεν ήτο εύκολον πράγμα! Οδδὲ εις έξ εκείνων, εις τους όποιους απηθύνετο, ειχεν άκοοση οδδὲ το όνομα των Ροσέλλη. Ο ξενοδόχος τόν συνεβόλευσε να υπάγη εις την δημοσίαν βιβλιοθήκην, λέγων ότι εκεί δά εβρίσκεν όλας τας παλαιάς έφημερίδας, αλλά εις τι δά τον ύπέλουν αυταί αι παλαιαί έφημερίδες, — περι τούτου ο ξενοδόχος δεν ειχερε τι να εταρ.

Εν τῷ άπελοίσι του εξήησεν ο Σανιν επί τέλους να μάθη

περι του κυρίου Κλάβερ. Νέα διάψυσις έλλείδων — ει και το όνομα του Κλάβερ ήτο γνωστόν εις τον ξενοδόχον. Ο κομφός έμπορο-υπάλληλος ειχεν εβρη την τύχην του και έγεινε μέγας κεφαλαίοχος. Έπειτα όμως εξέπεσεν εις τας έργασίας του και έχρωκώπησε και επί τέλους απέθανεν εν τῷ φυλακῆ. Η ειδήσις αυτη άλλως τε οδδερμίαν έπροξένησεν εις τον Σανιν.

Ο Σανιν ήρχισεν ήδη να θεωρῆ το ταξιδιον του ως άπερισκεψίαν και ελαφρόνοιαν, ότε ήμεραν τινά, αναδιψών το βιβλίον των διεσθύνσεων, εβρεν αινής εν αυτῷ το όνομα Δένχωφ ταγματάρχης ε. ό. Επήρεν άμέσως μίαν άμαξαν και μετέβη εις την κάτωικίαν του Δένχωφ — αν και δεν ειχε οδδὲ την ελαχιστήν άφορμην να γνωρίξη αν ούτος ο Δένχωφ ήτο ο αυτός εκείνος Δένχωφ, και αν ο παλαιός εκείνος Δένχωφ ήδύνατο να τῷ δώση τώρα πληροφορίας περι της οικογενείας Ροσέλλη. Αλλ' αδιάφορον: ο πνιγμένος πιάνει από τα μαλλιά του.

Ο Σανιν ειρε τον ταγματάρχην φόν Δένχωφ ε. ό. εν τῷ οικία του και άμα ιδών τον πολιδν άνδρα άνεγνώρισεν άμέσως εν αυτῷ τον άλλοτε αντίπαλόν του. Και ούτος δὲ άνεγνώρισε πάλιν τον Σανιν και έχαρη μάλιστα ότι τον επανέβλεπε, διότι ο Σανιν άνεμνησκεν εις αυτόν την νεότητά του και τα νεανικά του κατορθώματα.

Ο Δένχωφ διηγῆθῆ εις τον Σανιν, ότι η οικογένεια Ροσέλλη πρό πολλών, πολλών έτών μετέβη και έγκατεστάθη εις την Αμερικῆν, ότι η Τζέμμα υπανδρεάθη ένα έμπορον και ότι άλλως τε αυτός, ο Δένχωφ, έλπίζει ότι δά θύνηθῆ να μάθη παρά τινος φίλου του έμπορου την διεσθύνσιν του άνδρός της Τζέμμας, καθότι ο φίλος του κάμνει πολλές έργασίας με την Αμερικῆν. Ο Σανιν παρεκάλεσε τον Δένχωφ να επισκεπθῆ αυτόν τον φίλον του και — ω χαρά! — ο Δένχωφ έφερε πραγματικώς την διεσθύνσιν του άνδρός της Τζέμμας: Mister J. Slocum, Νέα Υόρκη, Broadway No. 501. Βεβαίως η διεσθύνσις αυτη ήτο από του έτους 1863.

«Ας έλιπίσωμεν» ειπεν ο Δένχωφ ότι η παλαιά μας εκ Φραγκφορτης καλλονή ζῆ άκόμη και δεν έγκατέλειψε την Νεαν Υόρκην! Αλήθεια, πέτα μου παρακαλώ προσέθηκε με χαμηλοτέραν φωνήν — «εκείνη η Ρωσος κυρία — ένδρμειοδε; — όπου ήτον τότε ζητ Βειοβάδη — η κυρία Μπο... Μπολοσώφ — ζῆ άκόμη;»

«Όχι» απεκρίθη ο Σανιν, «απέθανε πρό πολλοῦ.»

Ο Δένχωφ ύψωσε τα βλέμματα. Έκειδη όμως ειδεν ότι ο Σανιν ακουθρωπός απέστρεψε το πρόσωπον, άπεσῶρη, χωρίς να προφέρει πλέον ούτε λέξιν.

Ακόμη κατά την αυτην ήμέραν έγραψεν ο Σανιν μίαν επιστολήν εις την κυριάν Τζέμμαν Slocum εις Νεαν Υόρκην. Εις αυτην την επιστολήν τῆ ελεγεν, ότι γράφει προς αυτην εκ Φραγκφορτης, όπου ήλθεν έξεπιτηδες με μόνον τον σκοπόν να ανακαλύψη τά ίχνη αυτης, της Τζέμμας, ότι συναισθάνεται πληροῦστα ότι απώλεσεν έντελώς το δικαίωμα, να έλιπίξη μίαν απάντησιν εκ μέρους της, ότι δεν εινε άξιος της συγγνώμης της και ότι μίαν μόνην έλπίδα έχει: την έλπίδα, ότι αυτη η Τζέμμα εν τῷ εβτυχία του οικογενειακού της βίου ελησμώνησε πρό πολλοῦ, αν αυτός ο Σανιν υπάρχη. Προσέθηκε όμως ότι συνεσις τυχαίου τινός περιστατικού, όπερ ανέκαλεσεν εις την φαντασίαν του πολὺ ζωηράς τας εικόνας του παρελθόντος, έλαβε την απόφασιν να τῆ αναμνήση την διαρκῆν του. Περιέγραψεν αυτη τον μόνηρον και έρημον και πάσης χάρας έστερημένον βιον του, παρεκάλεσεν αυτην, να μη παρενοήση το ατιον, όπερ τον παρῶτρυνε να άπευδυνθῆ προς αυτην, την έξωρκα να μη επαναφέρη εις τον νουν του την μικράν συνειδησιν της ενοχής του, ήτις αν και πρό πολλοῦ εξήγησῆθη αλλά δεν εσυχωρήθη άκόμη — και την καθικέτευσε να τον χαροποιήση με μικράν τινα, όσω και βραχυτάτην ειδήσιν, δια να μάθη πώς περνῶ εις τον Νεον Κόσμον, εις τον όποιον άπεσῶρη.

«Εάν ποὺ γράψετε έσω και μίαν μόνην λέξιν», ούτως έτελείωσεν ο Σανιν την επιστολήν του, «δὰ πράξετε αγαθόν έργον, άξιον της φραίας σας ψυχῆς, και δὰ σας εβγνωμονῶ δι' αυτό μέχρι της τελευταίας μου πνοῆς. Κατοικῶ εδῶ εις το ξενοδοχείον του Λευκού Κίκνου» (τας λέξεις ταύτας υπεγράμμισε) «και δὰ περιμένω εδῶ απάντησιν σας μέχρι της προεσχόδς άνολήσεως.»

Έπεμψε την επιστολήν και ήρχισε να περιμένη. Έξ ολοκληρους έβδομάδας έπέρασε εις το ξενοδοχείον, χωρίς σχεδόν ποτὲ να έξέρχεται εκ του δωματίου του και χωρίς να συναναστρέφεται με κανένα άνδραπον. Ούτε από την Ρωσίαν ούτε από κανέν άλλο μέρος ειμπορούσε να λάβη γράμμα και αυτό Ισα ήθελε και αό-

τός, διότι αν ελάβαινε έξαφνα καμμίαν επιστολήν, δά ήξευρεν άρέσως, και πριν την έννοιξη, ότι δά εινε από την Τζέμμα. Άνεγίνωσκεν από πρώτας μέχρις έσπέρας — όχι έφημερίδας, αλλά σπουδαία, σοβαρά βιβλία, ιστορικά έργα. Αδτη η αδιάκοπος άνάγνωσις, αυτη η σιγή, αυτός ο μεμονωμένος βίος, — όλ' αυτά συνεφώνουν με την ψυχικήν του κατάστασιν: και δι' αυτόν ακριβώς τον βιον ύφειλε χάριτας εις την Τζέμμαν. Αλλ' εξη άραγε άκόμη η Τζέμμα; Και δά λάβη παρ' αυτης απάντησιν;

Επί τέλους ήλθε μία επιστολή με άμερικανικόν γραμματόσημον και με την διεσθύνσιν του εκ Νεας Υόρκης. Η έπιγραφή επί του φακέλλου ήτο γεγραμμένη άγγλιστί... Ο Σανιν δεν άνεγνώρισεν την γραφήν και η καρδια του συνεσφιγγθη. Παρήλθον μερικά δευτερόλεπτα έως ότου ν' άποφασισῆ ν' άποσφραγισῆ την επιστολήν. Έκτότῃς την ύπογραφῆν: Τζέμμα! Τα δάκρυα έξέρρευσαν εκ των οφθαλμών του. Αυτό και μόνον, ότι η Τζέμμα υπέγραψε το βαπτιστικόν της όνομα — χωρίς το οικογενειακόν της — ήτο τεκμήριον της συγγνώμης και εξιλείψεως! Έξεδίπλωσε το λεπτόν κτανόχρουν χαρτίον, και εξ αυτου εξέπεσε μία φωτογραφία. Την εσῆκασε ταχέως και έμεινε όσει απολελειωμένος: ήτο η Τζέμμα, η ίδια και απαρράλλακτη, τόσον νσαρά, όσως την ειχε γνωρίσει πρό τριάκοντα έτών! Οι αυτοι οφθαλμοί, τα αυτά χείλη, ο αυτός σχηματισμός του προσώπου. Εις το όπισθεν μέρος της φωτογραφίας ήτο γεγραμμένον: «Η θυγατέρα μου Μαριάννα.»

«Όλη η επιστολή ήτο απλή και φιλική. Η Τζέμμα ηχαριστει τον Σανιν, ότι ειχεν έμπιστοσύνην εις αυτην και δεν εδίστασε ν' άπευδυνθῆ προς αυτην, δεν τῷ απέκρυψε δὲ ότι μετά την φυγήν του βεβαίως έπέρασε πολλές δυστυχείας ήμέρας: προσέθετεν όμως ότι μεθ' όλα ταύτα θεωρεί και πάντοτε εδεδώρησε την μετ' αυτου συνάντησιν ως εδύτημα, καθότι η συνάντησις αυτη την έμπόδισε να γεινη ούζυγος του κυρίου Κλάβερ και τοιουτοτρόπως υπήρξεν έμμεσος άφορμη της υπανδρείας της με τον τωρινόν της άνδρα, με τον όποιον συζῆ εικοσίδου ήδη έτη έντελώς εβτυχῆς, ευχαριστημένη και εν άφρονία. Ο οικός της εινε γνωστός εις όλην την Νεαν Υόρκην. Η Τζέμμα έγραψε προσέτι εις τον Σανιν ότι έχει πέντε τέκνα, τέσσαρας υιοῖς και μίαν θυγατέρα δεκαοκτώ έτών, η όποια γινε ήδη μνηστευμένη και της όποιας την φωτογραφίαν τῷ άποστέλλει, διότι όλοι γενικώς λέγουν ότι όμοιάζει πολὺ την μητέρα της.»

1. HANS VON KALTENBORN-STACHAU, μετά βιογραφίας (έν σελ. 321).

2-3. EK TON ANAKALYΨΕΩΝ TOY ΣΛΗΜΑΝ, δύο ειόνες (έν σελ. 324-325).

Το σπουδαιότατον έργον, όπερ άπηθανάτισε το όνομα του Σλήμαν, εινε ως γνωστόν αι έν Τροία ανασκαφαί, αιτινες, ως ειπε πρό δεκαετίας ο Βίρχωφ, δά ειχόν την άφθιτον αυτών άξίαν, άκόμη και αν η Πιάς μηδέποτε ειχε ποιηθῆ. Περι της άνυπολόγιστου άξίας και σπουδαιότητος των υπό του Σλήμαν γενομένων ανακαλύψεων, έξ αν ου μόνον ειδικώς η αρχαιολογία αλλά σύμπασα η ιστορία του πολιτισμού έλαβεν ευρύτατον και φωτεινότατον όριζόντα, έγράφησαν και έλέχθησαν τοσαῦτα, ώστε πάσα ιδιαίτερα περι τούτου μνειά εν τῷ στενῷ τούτω χώρῳ δύναται εύλόγως να θεωρηθῆ υπό των άναγνωστών ήμων ως παντάσχι περιττή. — Διό προσθέτοντες σημερον προς συμπλήρωσιν των έν τῷ προηγουμένῳ άρθρῳ δημοσιευθέντων εικόνων εκ των έν Μυκήνας ανασκαφών δύο έτέρας εικόνας, έξ αν η μὲν παριστῶ τας έν Χισσαρλίς (τῆ τοποθεσίᾳ του αρχαίου

Τας λωπράς ειδήσεις έπεφύλαξεν η Τζέμμα εις το τέλος της επιστολής. Η κυρία Έλεονώρα ειχεν αποθάνη εν Νέα Υόρκη, όπου ήκολούθησε την θυγατέρα της και τον γαμβρόν της, αλλά πρό του θανάτου της ήξιώθη να χαρή δια την εβτυχίαν των τέκνων της και να βαυκαλήσει τους εγγόνους της. Ο Πανταλεόνε ήθελε και αυτός να τούς άκολουθήσει εις Αμερικῆν, άλλ' απέθανεν, όλίγας ήμέρας πρό της άναχωρήσεώς των.

«Και ο Αιμίλιος, ο ακριβός μας, ο άνεκτιμητος Αιμίλιος, απέθανεν εν Σικελία ένδοξον θάνατον μαχόμενος υπέρ πατρίδος. Ητο εις εκ των Χιλίων τους όποιους ήγαγεν εκεί ο Γαριβάλδης. Έκλαύσαμεν πικρώς τον θάνατον του άειμνήστου αδελφού μας, άλλ' εν μέσω των δακρῶνν ήμεδα υπερέφηνοι δι' αυτόν, και δά ειμεδα πάντοτε υπερέφηνοι δι' αυτόν και δά ήρωάμεν ήραν την μνήμην του. Η ευγενής, η γενναία ψυχή του ήτο άξια του μαρτυρικού στεφάνου.»

Έπειτα εξέφραξεν η Τζέμμα την λύπην της ότι ο βίος του Σανιν, ως φαίνεται εκ των υπ' αυτου γραφομένων, εγεινε τόσον άλιβερός, ήθελε δὲ αυτῷ πρό παντός την ήσυχίαν, την ειρήνην της ψυχῆς, και προσέθετεν ότι δά έχαιρε πολὺ αν τον επανέβλεπε — ει και όμολογούμενος μία τωαυτη συνάντησις ήτο λιαν απάθανος...

Δεν δά δοκιμάσωμεν να περιγράψωμεν τα συναισθήματα, τά όποια ο Σανιν ήσθάνθη αναγινώσκων την επιστολήν ταυτην. Διό τοιοῦτον ειδους αισθήματα δεν υπάρχουν καθόλου αντίστοιχοι εκφράσεις: εινά πολὺ βαθέα και πολὺ ισχυρά, αλλά πολὺ άόρατα, η ώστε να δύνανται να εκφρασθῶσι δια λέξεων. Μόνη η μουσική δά ήτο εις θέσιν να τα εκφράσει.

Ο Σανιν απήνησεν άμέσως και έπεμψεν — ως νημφικόν δώρον «πρός την Μαριάνναν Slocum, παρά τινος άγνωστου φίλου» — τον μικρόν γρανατοκόλλητον σταυρόν, τον όποτον ειχε διά τινος χρυσοῦδου συμπληρώσει με λαμπρότατον περιδέραιον εκ γηνίων μαργαριτών. Αν και το δώρον ήτο πολυτιμώτατον, η προσφορά του δεν έφερεν εις τον Σανιν καμμίαν μεγάλην ζημίαν. Κατά τα τριάκοντα έτη, άτινα διέρρευσε από της εν Φραγκφορτη διαμονῆς του, ο Σανιν ειχεν άποκτήσει σημαντικῆν περιουσίαν. Κατά τας πρώτας ήμέρας του Μαΐου έπέστρεψεν εις Πετρούπολιν — αλλά μόνον δι' όλίγον καιρόν. Ως λέγεται, επώλησεν όλα του τα κτήματα και τώρα έτοιμάζεται ν' αναχωρήσει δια την Αμερικῆν.

Γίλιου) ανάσκαφάς, η δὲ τον αυτόδι ανακαλυφθέντα «μέγαν θησαυρόν» εκ χρυσών σκευών και κοσμημάτων, παρατέμπομεν τους έπιθυμούντας να μελετήσωσιν έπισταμένως τα άποτελέσματα των έρευνών του Σλήμαν εις τα έν τῆ βιογραφία του μεγάλου τούτου άνδρός (Κλειώ 1890, αρ. 5) μνημονευθέντα έργα.

4. ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ. Εικάν υπό Karla Freibach (έν σελ. 329). Ολιβερωτάτη εινε η ύπόθεσις της εικόνας ταυτης. Το άλγος δεν εγένετο εισέτι επασηθόν έν δλη αυτου τῆ σφοδρότητι εις τας τρυφεράς καρδιας των άπορφανισθέντων κορασίων. Το άτενές βλέμμα του πρεσβυτέρου κορασίου μαρτυρεί την άπονάρκωσιν και σταγμαίαν αναισθησίαν, εις ην έμβάλλει η αίφνηρία και υπέρμετρος θλίψις. Τα δάκρυα δά χυδῶσι βραδύτερον, εν άνεσει, όταν τα άδθα πλάσματα όλίγον κατ' όλίγον άφηνιζόμενα εκ του ληθάργου της θλίψεως λάβωσι πληρεστέρην την βεβαιότητα της φρικαλέας πραγματικότητος. Ου μόνον έν θλιβεραίς ήμέραις αλλά και εν ευφροσύνοις στιγμαίς δά περισφιγγῆ αυτών τας καρδιας η άλγεινή συναίσθησις, ότι ειναι «όρφανα».

Όλα στραβά. Πρό νινος χρόνου ανέγνωμεν εν τῇ γερμανικῇ «*Archiv der Anatomie und Physiologie*» πραγματείαν τινά περί τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου. Δι' ἀκριβῶν ἀναμετρήσεων καὶ τῇ βοηθείᾳ φωτοτυπικῶν ἀπεικονίσεων ὁ καθηγητῆς Hasse ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ δεξιὸν ἡμισυ τοῦ προσώπου τῆς Ἀφροδίτης δὲν εἶνε σύμμετρον πρὸς τὸ ἕτερον ἡμισυ, τὸ ἀριστερὸν. Ναὶ μὲν τὸ στόμα, τὰ χεῖλη καὶ ὁ πάγων εἶνε ἐντελῶς κανονικὰ· ἀλλὰ ὀλόκληρον τὸ ἄνω μέρος τοῦ προσώπου καὶ τῆς κεφαλῆς εἶνε ἀκανόνιστον. Τὸ ἀριστερὸν οὖς ἰσάται ὀψηλότερον τοῦ δεξιοῦ· τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ κρανίου εἶνε ἐδρύτερον· πλην τούτων δὲ φαίνεται ἐκασοδητὴ ἀσυμμετρία ἐν τῇ τῶν ὀφθαλμῶν χώρα. Ἐἴς ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὴν ψυχικὴν ἐκφασιν· ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμὸς εὐρίσκειται ὀψηλότερον καὶ εἰς μικροτέραν ἀπὸ τῆς βινὸς ἀπόστασιν ἢ ὁ δεξιός. Ὁ καθηγητῆς Hasse, ἔχων τὴν πεποιθὴν δει τὴν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου ἐτεχνουργήθη ἀσθηρῶς κατ' ἀριστέραν τὴν τέλειον πρότυπον, ἐπεχειρήσας τὰς αὐτὰς τοῦ προσώπου καταμετρήσεις ἐπὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐχόντων φραῖα χαρακτηριστικὰ καὶ μηδεμίαν ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνωμαλίαν ἢ ἀσυμμετρίαν δευκνόντων εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ προσώπου. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν τούτων ἦτο, ὅτι παρὰ τῷ ἀνδράκῳ πραγματικῶς οὐδέποτε εἶνε ἐντελῶς κανονικὰ τὰ δύο μέρη τοῦ προσώπου, ἀλλὰ δευκνούν ἐν γένει τὰς αὐτὰς ἀκριβῆς ἀνωμαλίας καὶ ἀσυμμετρίας, ἃς δευκνύει τὸ πρόσωπον τῆς Ἀφροδίτης. «*Εἶνε καταληκτικὴ ἀναφανεῖ ὁ Hasse, «ἢ ἀκριβεία, μεδ' ἢς ἀσυνειδητῶς ἀπομυμναι τὴν φύσιν ὁ ἐξοχος καλλιτέχνης.»*

Δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι τὸ ἀσθηρῶς κανονικὸν καὶ σύμμετρον ἐν τῇ φύσει ἐν γένει ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὸν κανόνον. Γάλλος τις βοτανικός, ὁ Garlet, ἀποδεικνύει τὸν κανόνα τούτον καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς. Πάντα τὰ δέντρα εἶνε ἀκανόνιστα. Καὶ δὲν εἶνε καθόλου ἀνάγκη νὰ φρωβώμεθα ἐκ τούτου ἢ νὰ γεινωμεν ἀπιστιοδόξου. Ἀπ' ἐναντίας. Ἡ φύσις θέλει τὸν κανόνα τούτον, ἃς μέσον τελειοποιήσεως. Καὶ ἐν τῇ ζωολογίᾳ βλέπομεν ὅτι ἢ ἐπὶ τοῦ γένους ἀπόκλισις εἶνε τὸ κυριώτατον μέσον τῆς τελειοποιήσεως τῶν ζῶων, ἢ τοῖς ἐκάστοτε συμμορφώσεως αὐτῶν πρὸς τὰς ἀεὶ μετατροπόμενας καὶ μεταβαλλομένας περιστάσεις τοῦ κόσμου τούτου. — Εἶνε γενοδὸς ἀνεπισημῆστον ὅτι οἱ ἀνδρῶν ἀνευ ἐξαίρεσεως εἶνε στρῆβοκαμωμένοι. Πρὸ πάντων εἰς τὸν ἀνδρῶν ἐλλείπει ἡ σωματικὴ ἐκείνη κανονικότης καὶ σύμμετρος, ἢ ἰδίᾳ εἰς ἄλλα ζῶα, οἷον εἰς τοὺς ἰχθύς καὶ εἰς τὰ πτηνὰ. Ἀλλὰ μήπως διὰ τούτου τὰ ζῶα ταῦτα εἶνε τελειότερα τοῦ ἀνθρώπου; Τούναντιον, ἢδὲν τὸν τις μάλιστα νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁσὺν τελειότερος γίνεται ὁ ἀνθρώπος ἃς ἀνθρώπος, τοσοῦτω περισσότερο αἰσθάνεται ἐν αὐτῷ ἡ ἀσυμμετρία καὶ τὸ ἀκανόνιστον ἐν συνόλῳ τε καὶ ἐν μέρει. —

Ὁ διάσημος Ἑλβετός φυσιοδίφης, καὶ ἰδίᾳ ἰχθυολόγος, Agassiz παρετήρησε πρῶτος ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ζῶων οἱ ἰχθύς πρῶτοι, καὶ μετὰ τούτους τὰ πτηνὰ, ἔχουσι τὴν κανονικωτάτην σωματικὴν κατασκευὴν καὶ τὴν πλείστην τῶν μελῶν πρὸς ἀλληλα σύμμετρον. Ἀλλ' ὁ ἰχθύς δὲν ἔχει βραχιόνας οὐτε σκέλη, κινεῖται δὲ ἰσάμενος διὰ τῶν ὀδάτων ἃς βέλος ἢ ἃς πλοῖον ταχῶς. Διὰ τούτου μόνον οἱ ἰχθύς ἐκείνοι, οἵτινες ζῶσιν ἐν τῷ πυθμῆνι τῆς θαλάσσης καὶ δὲν ἔχουσι ἀνάγκη τῆς τοιαύτης εὐθείας κινήσεως, ἔχουσι καὶ τὴν σωματικὴν κατασκευὴν ἀσσυμμετρον καὶ ἀκανόνιστον.

Ὁ ἀνθρώπος δύνανται μὲν καὶ ἀνίστα ἔχων τὰ σκέλη, καὶ ἀνίσους τὸ ὄψος τοῦ σώματος, νὰ πορεύεται κατ' εὐθείαν γραμμὴν, εἶνε ὅμως ἀμφίβολον ἂν, ἀμφιδέξιός ὢν, ἢ τοῖς ἔχων ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας ἐντελῶς ἴσας καὶ ἐξ ἴσου ἀνεπτυγμένας, θὰ ἦτο καὶ ἰκανότερος εἰς τὰς διαφόρους ἐργασίας του. — Ὁ μόνον δὲ αἱ χεῖρες ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ μέλη εἶνε ἀνίσως ἀνεπτυγμένα εἰς τὸ δεξιὸν καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ σώματος. Ὁ καλὸς σκοπευτῆς κλείει ἀκούσιως τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν, δταν σκοπεύῃ. Τὸ ἀπὸ συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς καλοὺς ζωγράφους, ἰχθυογράφους, λεπτογροῦς, φρολογηοῦς

καὶ λοιποὺς μηχανικοὺς, ἐπὶ δὲ καὶ εἰς ἐπιμελεῖς γραφεῖς καὶ ἀναγνώστας. Οὗτοι βλέπουσι καλύτερα μὲ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν παρὰ μὲ τὸν ἀριστερὸν, ἐνῶ ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμὸς ὅπως καὶ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ ἐνεργεῖ μόνον ὡς βοηθὸς καὶ ἐπικούρος. Ἀνθρώπος ἔχων ἐξ ἴσου ἀνεπτυγμένους τοὺς πόδας, τὰς χεῖρας, τοὺς ὀφθαλμοὺς κτλ., θὰ ἦτο ἀδέξιος ἐργάτης, κακὸς παρατηρητῆς, ἴσως δὲ καὶ βραδύς τὸν νοῦν. Τὸ ἐντελῶς ἐδθὲ καὶ κανονικὸν βάδισμα μαρτυρεῖ μάλιστα, κατὰ τινὰς, ἐλαφρόνοιαν, ἀμεριμνησίαν, ἀργίαν τοῦ πνεύματος. Ὁ πολλὰ παρατηρῶν, ἐξετάζων, ἀναγινώσκων, γράφων, σκεπτόμενος ἔχει ἀνίσως καὶ ἀσυμμέτρως ἀνεπτυγμένα τὰ μέλη τοῦ σώματος, εἶνε κατὰ τὴν σωματικὴν κατασκευὴν ὀλίγον τι διάστροφος. Ἡ ἀσυμμετρία αὕτη δύνανται πολλὰ εἰς κατανοήσιν εἰς σκοποὺς ἐλάττωμα· εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας τῶν ἀπασχολοῦσιν ὑπερμέτρως τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν, δύνανται νὰ ἐπέλθῃ παντελῆς τύφλωσις τοῦ ἀριστεροῦ ἐνεκα τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἀχρησίας, καὶ μάλιστα χωρὶς ὅτι ἀνθρώποι οὗτοι νὰ ἔχωσι γνῶσιν τοῦ ἐλαττώματός τῶν τούτου. Πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα δύνανται νὰ μᾶς εἰπωσιν οἱ ὀφθαλμοῦτροι, παρατηρηθέντα εἰς φρολογηοῦς, μικροσκοποῦς, ἀστρονόμους κτλ.

Οἱ ῥάπτει ἀπ' ἑτέρου δύνανται νὰ μᾶς βεβαιώσωσιν ὅτι οἱ πλείστοι τῶν πελατῶν αὐτῶν ἔχουσι τὸν ἀριστερὸν ὄφρον ὀψηλότερον τοῦ δεξιοῦ. Ἡ ἀνισότης αὕτη τῶν ὄφρων εἶνε ἐξεξήγητος· οὐ μόνον δταν μεταφέρωμεν βαρῆα ἀντικείμενα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, κρατοῦντες αὐτὰ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, ἀλλὰ καὶ κατ' ὄλας σχεδὸν τὰς λοιπὰς ἐργασίας, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν, ὁ δεξιὸς ἡμῶν ὄφρος ἀνεπισωθῆτως ταπεινοῦται, ἐνῶ ὁ ἀριστερός μὲνει φη ἐπὶ τὸ πλείστον ὕψωμένος. Πρὸς πλείονα σύμμετρον τείνουσι τὰ σκέλη καὶ οἱ πόδες, ἐνεκα τῆς ἰσότητος τῆς ἐργασίας ἢν ἐκτελοῦσι κατὰ τὸ βάδισμα. Καὶ ὅπως καὶ αὐτὰ τὰ μέλη ὕψιστανται ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν σπουδαίων ἐπιδρασιῶν ἐκ τῆς στάσεως τοῦ ἐπιλοῖπου σώματος. Ὅπως οἱ κατασκευασταὶ χειροκτιῶν μᾶς βεβαιούσιν ὅτι ἐκ 1000 ἀνθρώπων οἱ 990 ἔχουσι τὴν δεξιὴν χεῖρα μεγαλύτεραν καὶ χονδροτέραν τῆς ἀριστερᾶς (διότι μόνον 1 τοῖς ἑκατὸν εἶνε ἀριστερόχειρες, τοῦθ' ὅπερ καὶ μὲ τὰς στατιστικὰς ἀποδείξεις συμφωνεῖ), ὅτω καὶ παρὰ τῶν ὑποδηματοποιῶν μανθάνομεν δὲ ἀνάλογος ἀνισότης ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τοὺς πόδας, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα ὁ ἀριστερός ποὺς εἶνε εἰς τοὺς πλείστους χονδροτέρος καὶ μεγαλύτερος. Καὶ διατὶ; Διότι κατὰ τὰς πλείστας ἡμῶν ἐργασίας ἃς ἐκτελοῦμεν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, στρεφόμεθα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός.

Οἱ ῥάπτει, οἱ κατασκευασταὶ χειροκτιῶν, οἱ ὑποδηματοποιοὶ γινώσκουσι κάλλιστα τὰς ἀνισότητας ταύτας τῶν μελῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν λαμβάνουσιν αὐτὰς πάντοτε ἐπ' ὄψει. M.

Νῆσοι ἀφανίζονται. Ἡ νῆσος Sabl Island ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ κειμένη παρὰ ταῖς ἀκτῆς τοῦ Καναδά εἰς 44 μοιρῶν βορείου πλάτους καὶ 60 μοιρῶν δυτικοῦ μήκους ἐξαφανίζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Πρὸ νινος ἐπὶ χρόνου ἡ νῆσος εἶχεν 94 χιλιομέτρων μήκος, τώρα δὲ μόνον 48. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1880 ἰδρῶθησαν ἐπὶ τῆς νῆσου τρεῖς φάροι, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο ἠφανίσθησαν ἤδη, ὁ δὲ τρίτος κινδυνεύει ὡσαύτως ν' ἀφανισθῇ ὁσον ὅπω.

Στατιστικὴ τοῦ Λονδίνου. Τὸ Λονδίνον ἔχει 48 γερῆρας ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως, 76 θέατρα, 2200 ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ καταστήματα μὲ 15,000 ὑπαλλήλους. Ἀριθμεῖ 547,410 οἰκίας, 1450 ἐκκλησίας (ναοὺς), 2100 νοσοκομεία καὶ ὅμοια ἐθεργετικὰ καταστήματα, 7600 ζυθοπωλεία, 1800 κερνεῖα, 510 ξηνοδοχεῖα, 3100 ἀρτοποιεῖα, 2500 σφαγεῖα. Ἐν Λονδίῳ ὑπάρχουσι 326,000 ἡμέρηται καὶ ὑπηρετῆται. Ἡ πόλις αὕτη καταναλασκίει ἐτησίως 2,200,000 σάκκου ἀλεύρου, 260,000 χοίρους, 450,000 βοῦς, 1,600,000 μοσχάρια, 8,500,000 ἀγριμαῖα ζῶα καὶ ὄρνεις, 220,000,000 ἰχθύων καὶ 510,000,000 ὀστέρας.

Ἀναγκαστικὰ παραστάσεις (ψυχολογικὸν ακιγράφημα). Ὀδδεῖς ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων κλάδων τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης εἶνε σκοτεινότερος καὶ μυστηριώδεστος, συνάμα δὲ καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρων τῆς ψυχιατρίας, ἢ τῆς διαγινώσκου τὴν φύσιν τῶν νόσων τοῦ πνεύματος ἢ τοῦ φρενοβλαβειῶν καὶ ἐξακριβοῖ τὰ πρῶτα καὶ θεμελιώδη αὐτῶν αἰτία. Ἐν γένει σήμερον ὁ ἐπιστημονικός κόσμος ἀσπάζεται τὴν γνώμην, ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχικαὶ παθήσεις πηγάζουσιν ἐξ ἀναλόγων παθήσεων τοῦ σώματος. Ἀπὸ τῶν σοβαρωτάτων καὶ ἀνιάτων εἰδῶν τῆς φρενοβλαβείας μέχρι τῶν ἐλαφρῶν ἐκείνων διαταράξεων, αἵτινες μόνον δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν νόσων τούτων, ὑπάρχουσι πλείστα βαθμίδες, αἵτινες ὅμως πᾶσαι βασίζονται ἐπὶ ἀνωμαλιῶν καὶ διαταράξεων τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

Εἰς τὰς ἐλαφροτέρας ἐκείνας διαταράξεις τοῦ πνεύματος, αἵτινες ἐδρῖσκονται ὅπως εἰπεῖν ἐν τοῖς μεθοδίοις μεταξὺ φρενοβλαβείας καὶ ὕβριος τῶν φρενῶν, κατατάσσονται καὶ αἱ καλούμεναι ἀναγκαστικὰ παραστάσεις.

Ἐπὶ τὸ ὄνομα τούτο, ὅπερ ἴσως δὲν ἀποδίδει προσφύς τὸ σημαίνονμεν πράγμα, ἐννοεῖ ἢ ἐπιστήμη διαταράξεως τινᾶς, διαφορωτάτας μὲν ἀλλήλων ἀλλ' ἔχουσας τὸ κοινὸν τοῦτο γνώρισμα, ὅτι ἀλλόκοτοι καὶ πολλὰκις αἰφνιδια ὄμμα τῆς ψυχῆς, (φόβος ἢ ἄλλα συναίσθηματα), ἐπιβάλλονται βίαιως καὶ ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν συνειδητὴν τοῦ ἀσθενούς, καίπερ δὲ ἐπὶ τοῦ νοῦ ἀναγνωρίζομεθα ὡς μαρὰ καὶ ἀνόητοι καὶ παντελῶς ἀβίαιοι, δὲν δύνανται ὅμως κατ' ὀδδὲν τρόπον νὰ ἀποσβηθῶσιν, ἀλλ' ἀναγκάζουσιν τὸν ἀσθενῆ νὰ τὰς ἀκολουθῇ. Μία τῶν διαταράξεων τούτων, ἢ τὰ μάλιστα προσεγγίζουσα εἰς ἀληθῆ φρενοβλαβείαν, εἶνε ἡ καλουμένη ζήτησιμανία ἢ μεριμνομανία, ἢ τῆς ἀκαταπάσεως βασανίζει καὶ τυραννεῖ τὸν ἐξ αὐτῆς πάσχοντα. Ἡ οὐσία τῆς νόσου ταύτης συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι πᾶσαι ἀνεξαίρετως αἱ εἰς τὴν συνειδητὴν τοῦ ἀσθενούς παρουσιαζόμεναι παραστάσεις, πᾶσαι αὐτοῦ αἱ ἰδέαι καὶ σκέψεις, μετασχηματίζονται κατ' ἀνάγκη καὶ αὐτομάτως εἰς ἐρωτήσεις, εἰς ζήτησεις καὶ ἀπορίας, παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ τοῦ ἀσθενούς· ἐντεῦθεν γεννᾶται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πάσχοντος ἀδιάκοπος καὶ ἀτελέστητος σειρὰ ἀλληλοδιαδόχων καὶ λογικῶς ἀσυνάρτητων ζητημάτων καὶ προβλημάτων, τὰ ὁποῖα, καίπερ μηδαμῶς ἐνδιαφέροντα αὐτὸν τὸν ἀσθενῆ μὴδὲ προκαλούμενα ἐπὶ ἐπιστημονικῶν ἢ πρακτικῶν λόγων καὶ συμφερόντων, ὄχι ἦτον ὅμως ἀπασχολοῦσιν ἐντελῶς ὄλην τὴν προσοχὴν καὶ ἀπορροφῶσιν ὄλην τὴν διανοητικὴν ἐνέργειαν τοῦ πάσχοντος, εἰς μάτην προσπαθοῦντος ν' ἀκαλλαχθῇ ἀπὸ τῆς τυραννίας ταύτης. Ἐκάστη τῶν ἐρωτήσεων καὶ τῶν ἀποριῶν τοῦ ἀσθενούς, κατ' ἐαυτὴν ἐξεταζομένη εἶνε λογικὴ, ἀλλ' ἡ ἀδιάκοπος αὐτῶν διαδοχῆ, ἢ διαφορὰ αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ τὸ περιεχόμενον μίᾳ ἐκάστης, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ ἐρωτῶν οὐδὲν ἐνδιαφέρεται περὶ τῆς λύσεως τῶν ἀποριῶν του, ἀλλ' ἐρωτᾷ μόνον διότι εἶνε ἀκριβῶς ἠναγκασμένος νὰ ἐρωτᾷ, ὄχι διότι τὸ μανεύμα του ἔχει ἐκτάκτως ζωρᾶν ἐπιστημονικὴν ἀνάγκη.

Ἐτέρα διατάραξις, ὑπαγομένη ὡσαύτως εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν ἀναγκαστικῶν παραστάσεων, εἶνε ἡ καλουμένη ἀψιφοβία, κατ' ἦν ὁ ἀσθενῆς ἀποφεύγει μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἐπαρῆν ὀρισμένων τινῶν ἀντικειμένων, ἐντελῶς ἀδύων καὶ ἀνεπιβλαβῶν, οἷον νομισμάτων, πηλων, ἐνδομάτων κτλ., ἐνῶ ἔχει πληροσάτην γνῶσιν καὶ συναίσθησιν τῆς κενότητος τῶν φόβων του.

Παραδοξότερον εἶνε ἕτερον εἰς τὰς ἀνάγκη, ὅπερ εἰς τινὰς ἀνθρώπους γεννᾷ ἢ θὰ πᾶσης ἀνεπαρκείας χώρας, καὶ τὸ ὅποιον ἴσως ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ πλατειοφοβία. Τινὲς δηλαδὴ, κατὰ τὰλλα ἐντελῶς ὕβρις ἀνθρώπων, καταλαμβάνονται ἐπὶ μεγίστου φόβου, δταν πρόκηται νὰ διαβάσῃ κενὴν τινα πλατεῖαν. Ἐνῶ διαβατῶσιν

ἐλευθέρως τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πολυανθρώπων πλατείας, χωρὶς νὰ αισθάνωνται οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον δυσάρεστον συναίσθημα, ἅμα ὡς ἀφικθῶσιν εἰς τινὰ πλατεῖαν καὶ ἀναγκασθῶσι νὰ διαβάσιν αὐτήν, καταλαμβάνονται αἰφνις ὑπὸ μεγάλου καὶ ἀνεξηγήτου φόβου, τρέμουσι κατ' ὄλα τὰ μέλη, ἡ καρδία τῶν πάλαι σφοδρῶς, αισθάνονται ῥίγος ἢ ὑπερβολικὴν ζέσθη, καὶ περιφρονεῖται ἐπὶ ἰδρώτος. Ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἀδυνατοῦσι παντελῶς νὰ προχωρήσωσι καὶ ἀναγκάζονται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς στενωπὴς ὁδοὺς καὶ νὰ ζήτησωσιν οἷαν δῆποτε ἄλλην διεξόδον, ὅπως ἀποφύγωσι τὴν διὰ τῆς πλατείας διόδον. Ἐάν, ἀναγκασθέντες ἢ ἀποπειραθέντες μὲ τὴν καταβολὴν ὅλων τῶν δυνάμεων τῶν, προχωρήσωσι μέχρι τινός, ἐπὶ δὲ καὶ μέχρι τοῦ μέσου τῆς πλατείας, ἐπιστρέφουσι πάλιν ὀπίσω, οὐδέποτε ὅμως διαβαίνουσιν εἰς τὴν ἀντίθερον ἀκρᾶν τῆς πλατείας. Τούναντιον δὲ, ἢ διὰ τὴν κατὰ τὴν εἰρημότητα, δταν συνοδεύωνται ὑπ' ἄλλου τινὸς ἀνθρώπου, ἔσω καὶ μικροῦ παιδίου, ἢ δταν εἶναι ὀπλισμένοι μὲ ῥάβδον ἢ ἀλεξίβροχιον, ἢ δταν ἀκολουθῶσιν ἐκ τοῦ πλησίον ἀμαζᾶν τινα. Ὁ μόνον δὲ ἐν ταῖς πλατείαις τῶν πόλεων καταλαμβάνονται ἐπὶ τοῦ παθήματος τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐν εὐρυχωροῖς κενοῖς δωματίοις, ἐν θεάτροις, ἐν ἐκκλησιαῖς κεναῖς ἀνθρώπων, ἐν ἐρηταῖς ὁδοῖς μακρὰν προεκτεινομένης.

Σπανιότερον εἶνε τὸ ἀντίθετον τούτου πάθημα, ὅπερ καταλαμβάνει τινὰς ἐν κελκισμένοις χώροις, καὶ τὸ ὅποιον φέρει τὰ αὐτὰ γνώρισμα μὲ τὸ ἀνωτέρω.

Οἱ ἐκ τῶν «ἀναγκαστικῶν παραστάσεων» πάσχοντες, εἶναι κατ' ὄλα τὰ ἄλλα ὕβρις, ἀναγνωρίζουσιν δὲ πάντες ὅτι οἱ φόβοι τῶν εἶναι ἐντελῶς κενοὶ καὶ ἀδικαιολόγητοι, ἀλλ' ἀδυνατοῦσι παντελῶς νὰ παρῶσιν οὐδὲ τὴν ἐλάχιστην ἀντίστασιν εἰς τὰ ἀνεξηγήτα συναίσθηματα, ἅτινα κατακυριεύουσιν αὐτῶν.

Τὸ νεώτατον φάρμακον κατὰ τῆς φθίσεως. Ἐπὶ τοῦ ἐν Βερολίῳ καθηγητοῦ Liebreich ἀνεκαλύφθη νέον θεραπευτικὸν μέσον κατὰ τῆς φυματιώσεως, τοῦ ὁποῖου ἐγένετο μέχρι τοῦδε λίαν ἐπιτυχῆς χρῆσις ἐν τῇ θεραπείᾳ τῆς φθίσεως τοῦ λάρυγγος. Ἡ χημικὴ σύνθεσις τοῦ νεωτάτου τούτου φαρμάκου ἀγνωεῖται εἰσέτι, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ αὐτὸ ὅπως καὶ ἡ «κοχτὴν» ἔχει ἰσχυροτέτην δηλητηριώδη ἐνέργειαν, ὄχι ὅμως ἐν ταῖς δόσεσι, ἃν ποιεῖται χρῆσιν ὁ Liebreich. Ἐν ταῖς δόσεσι ταύταις τὸ φάρμακον οὐδένα προξενεῖ κτεροῦν. Λέγεται ὅτι ἡ θεραπευτικὴ δύναμις τοῦ φαρμάκου τούτου ἐκδηλοῦται ταχέστατα, πολλὰκις μετὰ μίαν μόνην ἔσταν. Πολλοὶ ἀσθενεῖς, τῶν ὁποίων ἡ φωνὴ ἦτο ἐντελῶς ἐσβεσμένη, μετὰ τρεῖς τὸ πολὺ ἐνέσει ἀνέλαβον τὴν φωνὴν τῶν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἠδύναντο ν' ἀκουσθῶσιν ἐξ ἰκανῆς ἀποστάσεως. Ἄξιον δὲ ἰδιαίτερας μνείας εἶνε ὅτι διὰ τοῦ φαρμάκου τοῦ Liebreich ἐθεραπεύθησαν καὶ ἀσθενεῖς, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν μέθοδον τοῦ Κάχ, ὡς λίαν κινδυνώδη διὰ τὴν ἰσχυρὰν ἀντιδρασίαν ἢν προκαλεῖ. Τὴν χημικὴν σύνθεσιν καὶ κατασκευὴν τοῦ φαρμάκου τοῦ δὲ δημοσιεύσῃ ὁ Liebreich λίαν προσεχῶς ἐν τῷ ὄπ' αὐτοῦ ἐκδομένῳ Μηνιαίῳ περιοδικῷ τῆς θεραπευτικῆς.

Σπουδαία ἀρχαιολογικὴ ἀνακάλυψις ἐγένετο παρὰ ταῖς ἀρχαίας Θήβας τῆς Αἰγύπτου, ὡς ἀγγέλλεται ἐκ Καίρου. Ἐκεῖ ἀνευρέθη δηλαδὴ ἐν καλῇ καταστάσει διατηρούμενος ὁ διώροφος δολωτός τάφος τῶν ἀρχιερέων τοῦ Ἀμμωνος εἰς βάθος εικοσιπέντε μέτρων ὑπὸ τὸ ἔδαφος. Μέχρι τοῦδε ἀνεοκλήθη μόνον ἡ κάτω ὀροφή, ἐνθα εὐρέθησαν 240 σαρκοφάγοι. Ὁ ἀρχαιότερος τούτων ἀνάγεται εἰς τὸ ἔτος 2500 πρὸ Χριστοῦ. Συγχρόνως ἀνευρέθη γὰρ πλῆθος παπύρων καὶ ἐγγυμῶν καὶ κοσμημάτων.

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΑΣ.

Αι καταπληκτικά πρόδοι τής ηλεκτροτεχνίας εξασκοῦσιν ἡμέρας μείζονα ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ καθημερινοῦ βίου, ἀπείρους ἐυκολίας καὶ ἀνέσεις φέρουσαι καὶ ἀνευκολόγητον ὠφέλειαν προξενούσαι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Τηλικαῦτην ἀδιάκοπον σειρὰν ἀλληλοδιαδόχων, καὶ ὄντως θαυμασίων θριάμβων οὐδέποτε πρότερον ἐπέδειξεν ἡ ἐμπειροτεχνία. Καὶ πράγματι αὐτόχρομα θαυμάσια φαίνονται αἱ πρόδοι αὗται πρὸ πάντων εἰς τοὺς ἀμύητους, τοὺς μὴ γινώσκοντας δηλαδὴ τὴν πολλακίς ἀπλουσιώτην λύσιν τῶν μυστηρίων τής τέχνης. Διὰ τοῦ ἀπλουσιωτάτου κατασκευασμένου, ἀλλ' ὅχι ἤτρον θαυμαστοῦ τηλεφώνου δυνάμεθα σήμερον νὰ συνδιαλεγώμεθα πρὸς ἀνθρώπους, διατρίβοντας ἐν ἄλλαις πολλῶν μετὰκρουμέναις ἀπ' ἡμῶν πόλεσιν. Ὅθ' αὐτὰι αἱ θάλασσαι, αἱ χωρίζουσαι τὰς πόλεις ἀπ' ἀλλήλων, παρέχουσι πλέον ἐμπόδιον εἰς τὴν διὰ τοῦ τηλεφώνου διάλεξιν· εἶτι δὲ καὶ εἰς τοὺς ὄδας, τοὺς ἐργαζομένους εἰς μεγάλα βάθη ἐπὶ τοῦ πυθμένος τής θαλάσσης, κατέστη σήμερον προσιτὴ ἡ διὰ τοῦ τηλεφώνου συνδιάλεξις. Ἡ τηλεφωνικὴ συγκοινωνία ἔλαβεν ἤδη ἐκτάκτως εὐρείαν διάδοσιν. Ὁ φωνογράφος τοῦ Ἐδισον, τὸ γραμμόφωνον τοῦ Tainter καὶ τὸ γραμμόφωνον τοῦ Berliner εἶναι τρόπον τινὰ φωτογραφικὰ συσκευαί διὰ τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν, καὶ διὰ τοὺς ἤχους ἐν γένει. Διὰ τῶν μηχανῶν τούτων οἱ λόγοι ἡμῶν ὁλοῦν φωτογραφούνται, μνημοποιοῦνται, ἀποστέλλονται εἰς μακρὰς ἀπέχοντας χώρας ὅπως αἱ ἐπιστολαί, καὶ ἐκεῖ ἀναπαράγονται. Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ ἀποθνήσκοντος παραδίδονται εἰς τοὺς ἐπιγενομένους οἱ αὐτοὶ καὶ ἀπαράλλακτοι διὰ τῶν φωνογραφικῶν τούτων συσκευῶν. Δέγεται μάλιστα ὅτι Ἀμερικανὸς τις ἱεροκῆρυξ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀπήγγειλεν ὁ ἴδιος τὸν ἐπικθῆδιον λόγον του εἰς τὸν φωνογράφον, βραδύτερον δὲ ὅτε ὁ ἱεροκῆρυξ ἀπέθανεν, ὁ φωνογράφος ἀναπαρήγαγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν λόγον ἑκείνον, ὅπως ὥστε οἱ παριστάμενοι ἤκουον αὐτοῖς τοὺς λόγους τοῦ νεκροῦ μὲ τὴν ἰδίαν του φωνήν. Οἱ φωνογράφοι τοῦ Ἐδισον ἤρχισαν ἤδη ἐν Ἀμερικῇ νὰ ἀντικαθίστῳσι τοὺς στενογράφοις. Ἡ North-American-Phonograph-Company ἐπέβησε μόνη κατὰ τοὺς τελευταίους ἕξ μῆνας ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις 6275 τοιαύτας φωνογραφικὰς συσκευὰς τοῦ Ἐδισον.

Ὁ σήμερον πανταχοῦ σχεδὸν ἐν Ἐυρώπῃ διαδεδομένος, καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς προτέρους χρόνους αὐτόχρομα μαγικός, ηλεκτρικὸς φωτισμὸς, εἶναι ἕτερον θαῦμα τῶν ἡμετέρων χρόνων. Τὰ πλείστα τῶν μεγάλων τής Ἐυρώπης θαύρων, τὰ μεγάλα δημόσια καταστήματα, φθεία, καφενεῖα, ξενοδοχεῖα, ἐργοστάσια, ἐμπορικὰ καταστήματα, σιδηροδρομικοὶ σταθμοί, εἶτι δὲ καὶ ὀλόκληροι συνοικίαι μεγαλοπόλεων, περιλοβοῦνται σήμερον ὑπὸ θαλάσσης ηλεκτρικῶν φωτῶν. Ἀκόμη καὶ εἰς ἐκκλησίας ἤρχισεν ἐν Ἐυρώπῃ νὰ εἰσάγεται ὁ ηλεκτρικὸς φωτισμὸς. Ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τοῦ Ulm φωτίζεται ἤδη ἀπὸ ἐνὸς ἔτους καὶ ἐπέκεινα δι' ηλεκτρικοῦ φωτός, ἤδη δὲ ἤρχισεν νὰ εἰσάγεται καὶ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Στρασβούργου ὁ φωτισμὸς ὁυτός. Εἰς πολλὰς πόλεις τής Ἐυρώπης σχεδιάζεται ἤδη ἡ ἴδρις δημοτικῶν ηλεκτραγωγίων. Ὁ ηλεκτρικὸς φωτισμὸς εἶναι σήμερον εἰσηγμένος καὶ εἰς πολλὰ μικρὰ καὶ ἀσήμαντα πολίχνια, ἅτινα δὲν ἔχουσι μὲν τῶσιν σπουδαιότητα ὥστε νὰ φωτισθῶσιν οὐδὲ κὰν δι' ἀοριόφωτος, τὰ ὅποια ὅμως εὐμοιροῦσι φυσικῶν τιμῶν προτηρημάτων (οἷον παραρρέντων ὑδάτων κτλ.) δυναμένων μὲ μικρὰ σχετικῶς δαπάνας νὰ χρησιμοποιηθῶσι πρὸς κίνησιν δυναμομηχανῶν. Ἡ δύναμις τῶν βρόντων ὑδάτων, ὅπως καὶ ἡ τῶν ἀνέμων, ἤρξαντο ἤδη πρὸ πολλοῦ χρησιμοποιεῖσθαι ὑπὸ τής ηλεκτροτεχνίας, ἐν τῷ μέλλοντι δὲ θὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀναμφιβόλως πολλὴν περισσότερον καὶ τελειότερον ἢ μέχρι τοῦδε. Αἱ δυνάμεις αὗται τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ἀνέμων μεταβιβάζονται σήμερον τῇ βοηθείᾳ τοῦ ηλεκτρισμοῦ

ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, εἰς πολλῶν μιλίων ἀπόστασιν. Σπουδαιότητα θὰ εἶνε ἀναμφιβόλως ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ηλεκτρισμοῦ διὰ τὴν διανομίην καὶ μετοχέτευσιν τής δυνάμεώς του ἐξ ἄρισμένου τινὸς κεντρικοῦ σημείου ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι. Ἢδη τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ ἐπιδειξῇ ἐν τῇ χρησιμοποίησει ταύτῃ μεγάλας καὶ θαυμαστάς πρόδοις. Ἡ διανομὴ αὕτη τής ηλεκτρικῆς δυνάμεως θὰ παράσχη πρὸ πάντων εἰς τὴν μικρὰν βιομηχανίαν μεγίστας ὠφελείας.

Ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἰπποσιδηροδρόμων δι' ηλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων ἔλαβεν ἤδη ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι τής Ἀμερικῆς ἐκτάκτως μεγάλας διαστάσεις. Ἡ Ἐυρώπη ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπιλείπεται πολλὴ τής Ἀμερικῆς ἐν τῇ προσόδῳ ταύτῃ τῶν τής συγκοινωνίας μέσων. Δὲν θὰ παρέλθῃ ὅμως πολλὸς χρόνος εἰσέτι, καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὕτη τής ἀσυγκρίτως καταλληλοτέρας ηλεκτρικῆς δυνάμεως ἀνεὶ τής δυνάμεως τῶν ἰπῶν θὰ λάβῃ καὶ ἐν Ἐυρώπῃ μεγάλην διάδοσιν. Ἐν τῷ παρόντι τοῦλάχιστον εἰς πλείστας πόλεις τής Γερμανίας σχεδιάζεται ἤδη ἡ εἰσαγωγὴ ηλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων διὰ τὴν ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ ἐν τοῖς περιχώροις συγκοινωνίαν. Ἐν συνόλῳ ὑπάρχουσι μέχρι τοῦδε 109 ηλεκτρικοὶ σιδηροδρόμοι μὲ ὀλικὸν μήκος 925,36 χιλιομέτρων καὶ μὲ 936 ἀμάξας. Ἐν μόνῃ τῇ Βορείῃ Ἀμερικῇ ἡ διὰ τοιοῦτων σιδηροδρόμων συγκοινωνία ἐκτελεῖται ἤδη εἰς 26 μεγάλας πόλεις.

Καὶ ἐν χημικαῖς ἐργασίαις τὸ ηλεκτρικὸν ρεῦμα παρέχει σπουδαιότητα ὠφέλειαν καὶ χρησιμότητα, ὡς λ. χ. πρὸς ἀποσύνθεσιν συγκεραμμένων μετάλλων, πρὸς συγχώνυσιν διαφόρων μετάλλων, κτλ. ἰδιαιτέρας δὲ μνείας ἀξία εἶνε ἡ τοῦ ηλεκτρισμοῦ χρησιμότης πρὸς ἀπομόνωσιν τοῦ ἀλουμινίου, τοῦ πολυτιμοτάτου τούτου μετάλλου, ὅπερ παρέχει ἡμῖν ἡ φύσις ἐν τῷ ἀργιλλώδει χώματι εἰς ἐκτάκτως μεγάλας ποσότητας. Μεγάλας ὄσωντος ὠφελείας παρέχει ὁ ηλεκτρισμὸς καὶ εἰς ἄλλα εἶδη χημικῆς βιομηχανίας — τέλος δὲ διὰ τοῦ ηλεκτρισμοῦ καθαρῶνται καὶ τὰ βορβορώδη ὕδατα ἐν ταῖς πόλεσι, μεταβαλλόμενα εἰς διαυγῆ καὶ ἀγνομα ὕγρᾳ. Προσέτι ἐγένοντο διὰ τοῦ ηλεκτρισμοῦ πειράματα πρὸς καθαρισμόν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἀπὸ κόνεων καὶ μiasmaticῶν ἀναθυμιάσεων. Τὸ ὄξυγόνον δηλ., τὸ σπουδαῖον τοῦτο συστατικὸν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, μεταπίπτει διὰ τοῦ ηλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς ἄλλην τινὰ, ὅπως ἰδιάζουσαν κατάστασιν, ἐν ἣ διατελοῦν ὀνομάζεται ὄζον· ἡ δὲ ἰαματικὴ ἐνέργεια τοῦ ὄζοντος τούτου εἶνε τοῖς πᾶσι γνωστὴ.

Τῇ βοηθείᾳ τοῦ ηλεκτρικοῦ ρεύματος καταρθώθη νὰ κατασκευασθῇ καὶ ἀδαμαντόκοιτις. Δυνατός, χαλκόβινος κύλινδρος, περιέχων κατ' ἀρχὰς ἀνθρακῶδινον, πληροῦται ἐναλλάξ μὲ στρώματα κόνιας (σβεστικῆς τινάου), ἀργυροῦχου ἔμμου, ἀργύλλου καὶ ἀνθρακόνεως· εἴτα ἡ ὅλη αὕτη μάζα συμπιέζεται δι' ὀδραυλικὸν πιεστηρίου, καὶ δι' αὐτῆς διέρχεται τὸ ηλεκτρικὸν ρεῦμα.

Παραλείπομεν ἐνταῦθα πλείστα ἄλλα παραδείγματα χρησιμοποίησεως τοῦ ηλεκτρισμοῦ, καὶ ἀναφέρομεν τελευταῖον τὸ ηλεκτρικὸν κλειδοκύμβαλον. Ἐν ἔτει 1886 ὁ μηχανικὸς Eisenmann ἐν Βερολίνῳ κατάρθωσε διὰ τοῦ ηλεκτρισμοῦ νὰ καταστήσῃ τοὺς τόνους τοῦ κλειδοκυμβάλου διαρκεῖς καὶ ἐπὶ μακρὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως ἠχοῦντας, προσέτι δὲ ἀπομιμουμένους τὸν ἦχον ἄλλων μουσικῶν ὀργάνων. Ἐσχάτως ὁ ῥηθεὶς μηχανικὸς ἐτελειώθησεν τὴν ἐρεθρῆσιν του ταύτην, τῆρα δὲ τὸ ηλεκτρικὸν κλειδοκύμβαλον λέγεται ὅτι ἀπομιμῆται μετὰ καταπληκτικῆς ἀκριβείας ὀλόκληρον ὄρχηστρον.

Μεγάλαι εἶναι τῷ ὄντι αἱ πρόδοι τής ηλεκτροτεχνίας, αἱ μέχρι τοῦδε συντελεσθεῖσαι, ἀλλ' εἶτι μεγαλύτερα καὶ καταπληκτικώτερα θαύματα δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν ἐν τῷ μέλλοντι.

P. B.

κ. Μ. Ζ. εἰς Κωνσταντίαν, κ. Δ. Α. εἰς Ἰστανβούλην, κ. Α. Κ. Τ. εἰς Ἰστανβούλην, κ. Α. Κ. Τ. εἰς Ἰστανβούλην, κ. Α. Κ. Τ. εἰς Ἰστανβούλην. Ἡ ἀπόδοσις ἐπι- σολῆ σας ἐλήφθη ἀλλ' ἀπορούμεν πῶς δὲν τόμος ἐστάλη μέσον Δούδ. — κ. Ι. Κ. Τ. εἰς Καβάλλαν. Ἀπεστάλησαν ἐπίσης μέσον — κ. Κ. Κ. εἰς Ἀκκαδινλάρ. Ἡ ἀπόδοσις ἐπι- σολῆ σας εἰς χεῖράς σας ἡ τελευταία μας. — εἰς Καβάλλαν. Ἀπεστάλησαν ἐπίσης μέσον — κ. Σ. καὶ Ν. εἰς Ἰωάννινα. Ἐλήφθησαν ὁ δὲ Δούδ.

Ἐκδότης Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ. — Ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ στοιχειομηχανίου διὰ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας Γ. ΔΡΟΥΤΟΥΑΙΝΟΥ ἐν Ἀσφίᾳ. Χάρτης ἐκ τής Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ.